

Yttranden vid Stockholms kommunfullmäktiges sammanträde den 31 januari 2022*§ 3 Interpellation av Alexandra Mattsson Åkerström (V) till socialborgarrådet Jan Jönsson (L) om coronapandemins effekter på utsatta grupper*

Anförande nr 1

Borgarrådet Jönsson (L): Jag hänvisar till det utdelade svaret.

Anförande nr 2

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Ordförande, fullmäktige! Socialtjänsten fanns där för stockholmarna när de behövde den under de två gångna åren, och den kommer att finnas där även i framtiden. Det är socialborgarrådets slutsats gällande denna interpellation om pandemins effekter på utsatta grupper inom socialtjänsten. Jag vet inte riktigt om brukarna inom LSS-verksamheterna, anhöriga till personer i behov av omsorg eller barn som inte har fått besök i sina familjehem håller med om det.

Det finns mycket att lära av pandemin, tänker jag, även hos socialtjänsten. Det finns ett stort behov av att utveckla digitala hjälpmedel – inte minst det befintliga datasystemet, som vi vet. Det handlar också om att få med brukare och klienter på tåget. Socialtjänstens förmåga att ställa om under pandemin har också fungerat olika bra. Det fanns bristande likställighet, framför allt i början, kring hemarbete, hur utredningarna skulle bedrivas, det här med hembesök eller inte och så vidare. Det kan vi lära av och vara mer rustade för till nästa gång.

Med anledning av den rapport som socialnämnden fick och när den skulle komma tänkte man kanske att det skulle komma mer satsningar i budgeten för 2022. Det skulle till exempel kunna handla om att ta lite större höjd för den sociala skuld som ändå har uppstått inom individ- och familjeomsorgen. Vi hade också gärna sett mer riktade uppdrag kring det här med digitalt utanförskap. Det kan handla om äldre, funktionshindrade och alla möjliga grupper som vi skulle behöva satsa på. Det handlar också om mer uppsökande arbete, till exempel till våldsutsatta och dem som har varit hemma under lång tid.

Man är ju inte så sen med att ge det privata näringslivet olika former av stödpaket, menar vi. Men socialtjänsten väntar fortfarande på sitt.

Anförande nr 3

Borgarrådet Jönsson (L): Tack så mycket för denna väldigt intressanta och viktiga interpellation! Vi förstod redan tidigt under pandemin att vi skulle behöva dra många lärdomar av det som vi var med om. Därför fick också Sweco i uppdrag att ta fram en rapport om pandemins effekter. Den kommer att följas upp även i år, så att vi håller koll på att vi lär oss och vad vi kan fortsätta att lära oss av detta.

Jag håller helt och hållet med om att väldigt mycket var rätt kaosartat under de första månaderna. Det berodde på att vi aldrig hade upplevt denna situation – att hela samhället stänger ned inom några veckor. Då ska det ändå sägas att socialförvaltningen var en av de förvaltningar som var allra först på tårna. Inte minst jag själv satt under sportlovet 2020 och sms:ade med vår direktör om att vi nog måste höja beredskapsnivån. Och då var fortfarande budskapet från statligt håll: Nej, det här kommer inte att bli så farligt. Det visade sig senare att det ändå blev så, men detta gjorde i alla fall att socialförvaltningen redan var igång när den stora vågen sedan rullade in.

Vad gäller LSS såg vi att smittspridningen började öka under våren 2020. Då hade vi redan fått en ganska förskräcklig våg in i äldreomsorgen. För att undvika ett likadant scenario fattade Stockholm ett beslut om att man skulle stänga daglig verksamhet. Så här i efterhand kan jag känna att det inte var rätt beslut utifrån de konsekvenser det fick för många enskilda individer. Men det visste vi ju inte då, utan det vi trodde var att den här gruppen skulle kunna drabbas av lika många dödsfall som äldreomsorgen. Min instruktion till bland annat socialförvaltningen var att vi måste se till att rädda liv i första hand, och då fick man ta det säkra för det osäkra.

Sedan har socialtjänsten och även LSS allteftersom utvecklat alternativa erbjudanden, så i dag kan personer som fortfarande inte vill delta i daglig verksamhet få andra alternativ om de önskar det.

Jag får återkomma i nästa inlägg till alla de andra grejerna du tog upp, men det här var en liten bakgrundsbeskrivning i alla fall.

Anförande nr 4

A l e x a n d r a M a t t s s o n Å k e r s t r ö m (V): Ordförande! Jag vill egentligen också tacka Jan för gott samarbete under början av pandemin, för jag tycker att vi hade ett sådant i socialnämnden. Jag vet inte hur många gånger jag personligen mejlade om stängning av daglig verksamhet och så vidare. Vi visste ju inte allt om pandemin, och vi visste inte vad som var rätt beslut. Men vi ville ta det säkra för det osäkra; den ingången hade både du och jag.

Du var inne lite grann på personer med funktionsnedsättning. De har ju verkligen drabbats. Det handlar inte bara om nedstängning av daglig verksamhet utan om insatser som inte har kunnat verkställas. Jag undrar därför mer konkret: Vad tänker du kring det? Vad har vi lärt oss? Vad ska vi göra annorlunda till nästa gång?

Sedan är det bra att vi ska få en uppföljning av den rapport som Sweco har gjort. Men man kan redan nu tänka att den kan mana till lite handling. Då tänker jag till exempel på förstärkt anslag. Varför inte ha särskilda uppsökare när det gäller våldsutsatta och de grupper som vi vet att socialtjänsten har svårt att nå fram till?

Jag skulle också vilja lyfta det här med placerade barn. Det visar sig att alla inte har fått besök i sina familjehem, och det går inte att i ord beskriva vilka konsekvenser detta har fått för vissa barn. Jag undrar också när det gäller detta: Vad har vi lärt oss av det?

Vad hade vi kunnat göra annorlunda? Vad tänker du själv? Hade det inte behövts lite mer förstärkta resurser till socialtjänsten för just uppsökande arbete?

Anförande nr 5

Borgarrådet Jönsson (L): Om jag börjar med resursfrågan: LSS har fått både det fasta anslaget och själva schablonen höjda med det mesta som har gjorts sedan 2015. Det är en reell förstärkning rätt ut i verksamheten som kommer att få positiva effekter för alla dem som deltar i verksamheten.

Vad gäller familjehemmen kan jag konstatera att vi nog i någon mån borde ha ifrågasatt de instruktioner som kom från inte minst Folkhälsomyndigheten. Det stämde nämligen av med dem att socialtjänsten skulle ställa om till framför allt digitala besök. Man gjorde då inga undantag för placerade barn. Det måste man nog tyvärr så här i efterhand konstatera inte var bra. Detta ändrades också så småningom, och jag har nu bland annat utifrån dina frågor undersökt det här i alla stadsdelar. Vi har bett socialförvaltningen att titta igenom hur det har sett ut i de olika stadsdelarna. Det verkar som att problemen huvudsakligen fanns just under de första månaderna, då det rådde viss förvirring om vad som faktiskt gällde. Sedan har det blivit bättre.

Det har inte gått ut några instruktioner härifrån Stadshuset till stadsdelarna om att man skulle göra så här. Egentligen var det på något vis mer så att man förutsatte att socialtjänsten skulle fortsätta med de här uppföljningarna. Där kan vi verkligen lära oss att nästa gång en liknande situation sker – det behöver ju inte vara en pandemi, utan det skulle kunna vara något stort elavbrott som varar under lång tid eller någon annan förskräcklig händelse – behöver det gå ut särskilda påminnelser och instruktioner kring just de här barnen. Nu håller man också på att jobba i kapp så att alla verkligen ska få besök.

Du frågade lite grann om det här med avslag. Det kommer att komma upp ett ärende till socialnämnden – jag tror att det blir på nästa sammanträde – som visar att avslagen nu minskar kraftigt igen. Det visar att avslagen inom LSS huvudsakligen hade pandemirelaterade orsaker. Nu när restriktionerna inte har varit lika hårda har man i stor utsträckning igen kunnat genomföra de verksamheter och fatta de beslut som de här personerna har rätt till. Nu är det boendeproblematiken som är tillbaka i stället.

Anförande nr 6

Alexandra Mattsson Åkerström (V): Jag tror också att vi behöver lära av detta, och det hade kunnat behövas skarpare instruktioner från staden och Stadshuset just kring socialtjänstens arbete och de placerade barnen. Det håller jag med om. Det är ändå en helt annan situation att vara ett litet barn placerat i ett familjehem. Du kan inte delta i Zoommöten eller Teamsmöten. Om ingen kommer på plats och pratar med dig och ser dig har du helt enkelt inte en chans att göra din röst hörd. Det är på ett sätt förvånande att myndigheterna gav sådana instruktioner. Men det finns ju alltid möjlighet att ompröva dem.

Jag tänkte på någonting som du inte kommenterade. Det gäller de här olika stödpaketen till det privata näringslivet som ni ändå har satt in. De har säkert behövts, och de har varit bra, men det har ju inte kommit några särskilda stödpaket till de placerade barnen eller till socialtjänsten i stort. Det är min sista fråga.

Anförande nr 7

Borgarrådet Jönsson (L): Vi har under hela mandatperioden, pandemi eller ej, jobbat för att långsiktigt stärka socialtjänsten. Individ och familj har varit det område som har varit helt undantaget från generella effektiviseringar, som det heter, under alla de fyra budgetar som vi har lagt. Vi ligger på omkring 4 procent i förstärkning reellt i varje budget. Med en löneökning på omkring 2–2,5 procent är det ett gott tillskott.

Att vi har behövt göra särskilda stödpaket till näringslivet har mer handlat om att de har hamnat i en likviditetskris som man behövt hjälpa dem med för att de inte ska gå i konkurs. Socialtjänsten har så att säga jobbat på. De har behövt ställa om en del saker, och ibland tyvärr också behövt ställa in, när det verkligen har varit nödvändigt att träffa familjer fysiskt. Men det har inte under den här perioden rått någon sådan kris rent ekonomiskt för socialtjänsten. Därav följer att den här typen av paket inte riktigt har behövts.

Vi kan också se nu, i bland annat Swecos rapport men också i de uppföljningar vi har gjort under pandemiåren, att det egentligen inte är någon stor ökning vad gäller orosanmälningar och liknande. Den kurvan fortsätter tyvärr något uppåt hela tiden. Det tar vi höjd för inom vårt ordinarie arbete och våra budgetförstärkningar.

När det gäller de digitala hjälpmedlen har vi nu uppdrag som handlar om just hur man kan minska det digitala utanförskapet. Det handlar inte bara om unga, utan det handlar om äldre och det handlar inte minst om personer i hemlöshet. Bland annat är det medborgarkontor som vi har en väldigt viktig del för de personer som inte har legitimationer och annat. Något annat som jag också hoppas mycket på är att vi under det här året ska hitta ett digitalt verktyg som gör att barn som är placerade kan hålla en mer kontinuerlig kontakt med sina socialsekreterare. Det tror jag kan bli väldigt värdefullt.

Jag vill också avslutningsvis tacka för det oerhört goda samarbete som vi har haft i vårt lilla presidium under hela pandemin – och under hela mandatperioden, vill jag egentligen säga. Även om vi ibland har olika uppfattningar i sakfrågan har din inställning alltid varit mycket hjälpsam och positiv, och det tackar jag så hemskt mycket för.

§ 7 Frågestund

Fråga nr 1. Vuxenutbildningen i Stockholm

Anförande nr 8

Salar Rashid (S): Fru ordförande! I kväll kommer *Kalla fakta* att sända programmet *Falska betyg* på TV4 klockan 21.00. I programmet som sänds har det uppdagats att den privata utbildningsanordnaren Bergstrands utbildningar har fuskat med att betygsätta och satt falska betyg på elever som har gått bygg- och anläggarutbildningen för att på så sätt få högre ersättning och betalt för kurser som kanske aldrig har ägt rum. På så sätt får Bergstrands utbildningar rätt till ersättning som de annars inte skulle ha rätt till, vilket är förskräckligt. Stat och kommun blir bestulna på skattepengar, elever blir bestulna på kunskap och utbildning och branscher blir lurade på uppsatta kompetenskrav.

Därför blir min första fråga till arbetsmarknadsborgarrådet Karin Ernlund: Får det verkligen gå till så här inom vår vuxenutbildning? Och vad gör du för att sätta stopp för det här fusket och se till att det inte ska hända igen? Hur ska staden stoppa fusket?

Anförande nr 9

Borgarrådet Ernlund (C): Ordförande! Tack, Salar, för att du ställer den här frågan! Jag håller med om att det som visas i inslaget är förskräckligt. Elever har fått falska betyg. Elever ska såklart ha rätt till den utbildning de deltar i, och vi ska såklart se till att skattebetalarnas pengar används till det som de ska gå till.

De här uppgifterna är ingenting som är nytt för arbetsmarknadsförvaltningen, utan jag har fått information tidigare från arbetsmarknadsförvaltningen om att man har ögonen på företaget och att man också har vidtagit åtgärder. Jag har sett inslaget i dag, och jag har haft ett möte med arbetsmarknadsförvaltningen där jag har säkerställt tre saker:

Jag har säkerställt att Stockholms stad har fått tillbaka den ersättning som vi har betalat ut för de falska betyg som har betalats in. Denna ersättning har kommit tillbaka till staden.

Jag har säkerställt att de elever som har fått de falska betygen har fått kompletterande utbildning så att de får rätt till den utbildning som de helt enkelt har rätt till.

Jag har säkerställt att vi fortsätter att följa upp och säkerställa att utbildningen håller för det som den ska hålla för.

Det avtal som vi har med leverantören började gälla för ganska precis ett och ett halvt år sedan. Ganska tidigt började klagomål komma in, och förvaltningen har följt upp och gjort olika åtgärdsplaner. Vid ett tillfälle har vi också infört intagningsstopp. Som sagt fortsätter förvaltningen att hålla koll på åtgärdsplanerna för att helt enkelt säkerställa att eleverna får den utbildning som de har rätt till.

Anförande nr 10

Salar Rashid (S): Tack för svar, Karin Ernlund! Tack för att du har tagit tag i frågan och för att staden har börjat vidta olika åtgärder mot den typ av företag som fuskar!

Men precis som du är inne på har man i *Kalla faktas* underlag, där man har intervjuat 30 olika elever som har gått på bygg- och anläggarutbildning hos Bergstrands utbildningar, kommit fram till att det har funnits brister i kursmaterial, brister i utlovad praktik, brister i lärarledd undervisning etcetera – och detta utöver att de felaktiga betygen har getts. Och precis som du var inne på har det här redan förekommit, redan när utbildningen startade. Precis som du berättade stängdes skolan under en kort period, och sedan öppnade man den igen precis som om problemen, konstigt nog, skulle ha varit lösta. Det här var under 2020.

Därför blir min andra fråga till dig, Karin Ernlund: Varför stänger vi inte ned dessa utbildningsanordnare omgående, när vi vet att fusk förekommer? Varför ger vi dessa företag nya chanser gång på gång?

Anförande nr 11

Borgarrådet Ernlund (C): Tack, Salar, för att du ställer frågan: När stänger vi? Det är precis det vi har gjort. Vi stängde alltså intaget för Stockholms stads elever till den här utbildningen. Beslutet fattades i juli och verkställdes under augustiintaget. Vi har stoppat intaget och helt enkelt stoppat denna byggutbildning för Stockholms stads elever. Svaret på din fråga är alltså att vi har gjort det.

Efter att vi stängde intaget har vi krävt åtgärdsplaner från leverantören, och dessa åtgärdsplaner har implementerats under hösten. Förvaltningen håller i detta nu på att följa upp åtgärdsplanerna och säkerställa att utbildningen sköts på det sätt som den ska skötas. Men man planerar såklart också för att fortsätta att hålla stenkoll på utbildningen och att göra ytterligare uppföljningar under våren.

Anförande nr 12

Salar Rashid (S): Även om själva elevintaget stängdes under två månader har man sett att skolan har fortsatt att kunna bedriva verksamhet och att fler elever har hamnat i kläm, vilket är beklagligt. Det är därför jag ställer just denna fråga: Hur kommer det sig att vi inte omgående sätter stopp för de här företagen så att de inte får nya chanser?

I dag ser vi också stora risker med att en så stor andel av vuxenutbildningen, drygt 85 procent, är upphandlad. Vi socialdemokrater försökte under den senaste upphandlingen av vuxenutbildning 2019 utöka kontrollen och egenregin och tillämpa reserverade upphandlingar i syfte att öka diversifieringen och få fler idéburna aktörer som leverantörer. Vi ville också ge förvaltningen möjligheter till uppföljning och kvalitetssäkring av våra utbildningar. Vi har också varit inne på att regeringen beslutade om de här extra 100 miljonerna.

Min tredje fråga är väldigt enkel. Den lyder: Ser du inga risker med att vi har typ 85 procent av vuxenutbildningen som är upphandlad? Ser du inte att det kan bli svårigheter med kontroll och uppföljning när en så stor andel är upphandlad?

Anförande nr 13

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Salar, för den frågan! Vi har väldigt många jätteduktiga utbildningsleverantörer som varje dag levererar mycket bra utbildningar till Stockholms stads elever inom vux.

Men när vi gjorde den upphandling som i dag gäller gjorde vi från den grönblå majoritetens sida väldigt stora förändringar när det gäller just uppföljning. Vi såg att det under förra mandatperioden fanns problem med leverantörer som inte skötte sig. Det var då väldigt stora problem med hur vi skulle hantera det. I de avtal som gäller just nu finns det tydligt angivet hur vi följer upp och vilka sanktioner vi vidtar om det finns brister. Vi har också visat väldigt tydligt att vi följer upp och vidtar åtgärder, till exempel genom att vi införde intagningsstoppet i augusti förra året. Vi tvekar såklart inte att vidta den typen av åtgärder igen när det behövs.

Fråga nr 2. Försäljningen av Gubbängens gymnasium

Anförande nr 14

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Du och jag, Joakim, har helt olika ideologiska utgångspunkter. Jag anser att marknadslogiken och de vinstdrivande skolkoncernerna utarmar hela den svenska skolan. Det handlar i grund och botten om den orättvisa skolpengen, där kommunala och privata aktörer får samma ersättning trots att kommunala skolor har ett långt större ansvar. Detta system gör att det har blivit extremt lukrativt att driva skola och köpa upp skolfastigheter i Sverige, och det samtidigt som den kommunala skolan dräneras på resurser.

Jag har en fråga till dig, Joakim. Du måste ha satt något slags rekord i utförsäljning av gemensamt ägda skolfastigheter. Ser du inga risker med de här mångmiljardaffärerna? Det är trots allt kommunens ansvar att vara redo med skollokaler om en koncernskola lägger ned för att ägarna kommer på att de kan få mer avkastning på sitt riskkapital någon annanstans.

Anförande nr 15

Borgarrådet L a r s s o n (M): Tack för frågan! Jag tror att vi eventuellt ska debattera den ytterligare i kväll också, så vi får väl se hur mycket vi kan ta nu under frågestunden.

Faktum är att vi från den här majoritetens sida tror att det är väldigt bra att vi låter andra aktörer gå in och också ser till att de står för kostnaden för renoveringen av deras skollokaler när det är just en fristående aktör. Möjligheten att bygga en ny skola finansieras då av den här aktören. Vi tror att det är väldigt bra om det är möjligt att göra den typen av affärer, som också avlastar stadens balansräkning och som ser till att våra investeringar på 25 miljarder per år inte går ännu högre.

Vi behöver se till att vara lite sparsamma med skattebetalarnas pengar. Att sälja den här typen av icke-strategiska fastigheter tror vi i slutändan är bra för skattebetalarna. Men det du säger stämmer precis: Det är helt och hållet olika politisk syn på detta. Du och jag har väldigt olika syn på hur man ska förvalta skattebetalarnas resurser. Jag tror att vi i slutändan har framför oss ett läge där vi får fler skolor, fler skollokaler och fler elevplatser – kanske också fler andra verksamheter i form av idrottslokaler och annat – med den här typen av projekt. Jag tror verkligen på att det här kan vara någonting bra för Stockholm i framtiden.

Jag vet inte om jag innehar något rekord eller inte genom åren, men jag kan konstatera att vi genom att vi också ifrågasätter en del av våra egna delar, de fastigheter vi själva äger, har möjligheter att också satsa på verksamheter, bygga mer och annat, utan att vi har ett så stort lånebehov som vi skulle ha om vi gör som du säger.

Anförande nr 16

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det stämmer att vi kommer att diskutera det här senare. En sådan sak som vi måste gå igenom, du och jag, sedan i talarstolen är det här med att privataktörerna skulle stå för kostnaden. Det är ju liksom inte julafton: Ho ho, här kommer tomten och här får du en skola! De tar givetvis betalt för sin investering fast via hyra i stället. Men det kan vi återkomma till.

Jag tycker att du får det att låta lite som att försäljningen av den här skolan är en engångsföreteelse. Det är det inte. Jag har gått tillbaka i handlingarna, och jag har hittat få ansvariga borgarråd som har sålt så många skolfastigheter som du har gjort. Du svarade inte heller på min fråga. Det är fortfarande till syvende och sist kommunens ansvar att se till att det finns en bra skola nära hemmet för alla elever i staden. Det är vårt lagstadgade ansvar. Då är det helt nödvändigt att kommunen också äger skolfastigheter.

Återigen: Ser du ingen risk med att vi avsäger oss de verktyg vi har för att säkra skolplatserna? Nu lämnar vi det helt i händerna på privata företag och tänker att de ska fixa bristen. Det kan stå oss dyrt på längre sikt.

Anförande nr 17

Borgarrådet L a r s s o n (M): Men, Clara, i talarstolen här säger du att vi lämnar allt i händerna på andra. Det är det vi inte gör. Det vi ser till är att vi inte tar hand om allting själva och gör allting själva. Det är det som är själva poängen med det här. Vi behöver bygga ett femtiotal skolor de närmaste åren. Det vi ser framför oss här är en aktör, en fristående aktör, som har behov av att renovera sina lokaler. De får nu göra det på egen bekostnad. De vill köpa skolan, och de får också göra det. De pengarna går in till vårt bolag som har hand om skolfastigheter.

Allt detta samlat handlar om att se till att fler gör mer än att bara kommunen tar på sig att bygga skolor, eller om det nu är idrottslokaler eller vad det nu kan vara. Vi är fler som behöver bygga när staden expanderar på det sätt som den gör. Det du säger nu

låter snarare som att du tycker att alla fastigheter där fristående skolor bedriver verksamhet borde vara kommunala. Det tycker jag är väldigt märkligt.

Anförande nr 18

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Men det här är som sagt inte en engångsföreteelse. Det är inte första gången vi säljer av en skola. Om man summerar alla skolförsäljningar som har skett under den här mandatperioden ser man att staden har fått väsentligt sämre möjligheter att hantera att till exempel en koncernskola begär sig själv i konkurs eller att elevantalet kraftigt ökar.

Just på grund av att vi har stora investeringsbehov ska vi inte gå in i avtal som är dåliga för stockholmarna. Du verkar på något sätt tro att Engelska skolan får bekosta det här helt själva nu. De hade ju annars fått bekosta sin utrustning, fast via hyra till oss. Nu är det vi som säljer en hall vi redan äger och som vi sedan ska hyra in oss i, givetvis till en väsentligt högre hyra än den självkostnadshyra som vi har.

Återigen: Det är vårt ansvar att se till att alla elever har en plats på en skola i Stockholm. När vi säljer fastigheter kommer det på sikt att vara svårare för oss att möta detta uppdrag, för vi förlorar rådighet. Och det är en dålig affär för stockholmarna.

Anförande nr 19

Borgarrådet L a r s s o n (M): Varken du eller jag sitter i Sisabs styrelse, vad jag vet. Sisab har naturligtvis en underhållsplan, och de har funderingar kring alla sina fastigheter. Det är nog väldigt bra att man har det, för vi har många skolor som behöver renoveras, och vi behöver också bygga nya skolor.

Just när det gäller den här fastigheten är det en aktör som har funnits där sedan 1998 och som vill renovera skolan nu, bygga ut skolan nu och också utveckla verksamheten där. Det kan de nu göra genom den här affären. De får äga sin skola och kan fortsätta att bedriva verksamhet i lokalerna.

Vi har inget minus på detta sätt över huvud taget. Vi behöver fler skolor i det här området. Med projektet som sådant, så som det är tänkt, även om allt inte innefattas i dagens beslut, kommer vi i slutändan att få ytterligare en skola på plats – om det här nu går igenom med alla de olika pusselbitar som ska på plats. Det är bra. Sedan kan kommunen därmed få en avlastning i byggandet av skolor. Så ser vi på det.

Fråga nr 3. Vilka målbilder gäller för den fortsatta utbyggnaden av större p-hus i stadens regi?

Anförande nr 20

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Jag måste faktiskt börja med att ge Daniel en stjärna. Jag tycker att det är jättepositivt att ni har fått till det stora garaget i Hagastaden, som var ute i medierna i går.

Före jul stod en företrädare för Moderaterna här och hade en visionsbild som han applicerade på hela majoriteten: Fram till 2030 skulle bilarna försvinna helt från Stockholms innerstad, och det skulle finnas inkörknoder utanför staden dit en bil skulle komma. Jag vet inte om man skulle vissla eller ringa efter bilen.

Vi pratar aldrig om den långsiktiga visionen. Du har varit tydlig tidigare med att vi inte har tagit bort några parkeringsplatser i staden. Nu går trafikkontoret ut i dag och säger något helt annat än det som du har kommunicerat ett flertal gånger i talarstolen. Kan inte du prata lite om visionen med parkeringsgarage? Vi bygger ju inte efter den normen när vi har nybyggnation i dag. Vi bygger väldigt få parkeringsgarage, och det kanske är bättre att vi ställer tydligare krav från stadens sida på att man uppnår en parkeringsnorm framöver.

Anförande nr 21

Borgarrådet H e l l d é n (MP): När vi bygger nya fastigheter och bostäder i staden följer vi den parkeringsnorm som är den som staden har satt upp, för det är den som är parkeringsnormen. Vi har någonting i staden som heter gröna parkeringstal där man kan minska antalet parkeringsplatser om man till exempel har smarta och bra mobilitetslösningar.

Men det är fortfarande så att så fort det byggs någonting ska det vara parkeringsplatser på ungefär mellan 0,4 och 0,6, det vill säga att på 10 lägenheter ska det vara mellan 4 och 6 parkeringsplatser. Det är ganska mycket om man jämför med många andra platser där man bygger.

Jag är en förespråkare av parkeringsgarage och att få bort bilarna från våra gator. Det är någonting som jag tror behövs. Jag tror också att man behöver se över de idéer som finns när det gäller till exempel boendeparkering och som gör att man egentligen parkerar enormt billigt på gatan.

Det stora problemet med att bygga garageplatser är att de är så fruktansvärt dyra. När det gäller Hagastadsgaraget, som vi nu börjar färdigställa, blir det över 1 000 parkeringsplatser som är knutna till detta jättestorprojekt. De kostar uppåt 800 000 per plats, och det är svårt att få ekonomi i det, därför att det finns alternativa lösningar som är så mycket billigare i förhållande till detta. Det finns liksom ingen marknad för det här.

Men så fort det byggs någonting i staden byggs det parkeringsgarage. Det byggs så att vi bedömer att det räcker. Dessutom finns det skisser, framför allt i innerstaden, på vissa garage, som har varit svåra att ta fram. Det gäller bland annat på Blasieholmen, där Nobelcenter skulle ha legat. Där skulle det också ha varit ett garage. Det finns vid Armémuseum, under gården. Där har man tittat på detta. Men det är statlig mark, så det har inte varit superenkelt att gå vidare med det.

Anförande nr 22

P e t e r W a l l m a r k (SD): Du svarade inte riktigt på frågan. Det handlar fortfarande om att vi tar bort parkeringsplatser från Stockholms innerstad, framför allt. Ditt eget trafikkontor säger att vi gör det i ganska stor utsträckning.

Parkeringsnorm, ja, men hur blir det på Årstafältet när vi ska bebygga det? Kommer vi upp till den parkeringsnormen där? Och om vi ska bebygga Bromma, som ni med så stor iver vill göra – kommer vi att nå upp till parkeringsnormen där? Det låter väldigt vackert, men vi är inte där i dag.

Jag måste också ställa en fråga som är väldigt viktig i sammanhanget. När det kommer till de stora garagen där vi ska ställa in elbilar i stor utsträckning – din tanke är ju att vi ska byta ut hela flottan och det väldigt fort – tar vi då höjd för säkerhetsklassningen av garage vid byggnationerna? När man byggde Slussen såg vi att man plötsligt hade glömt detta att det kan bli elbrand i en bil eller i batterier. Det är betydligt värre än om det brinner i en vanlig, petroleumbaserad, bil. Finns det höjd taget för detta i den kostnad som ligger?

Anförande nr 23

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag uppfattade inte det här med antalet parkeringsplatser som en fråga i den första vändan. De håller på att titta på vad det egentligen är för siffror, för det är två olika saker. Man tittar på hur många bilar som de facto har stått på gatorna kontra de beräkningar som finns när det gäller antalet parkeringsplatser. Det märkliga är att antalet parkeringsplatser som man har beräknat fram har ökat sedan 2000 och är nu enligt dessa siffror högst i år. Samtidigt finns det andra mätningar där man påstår att antalet parkerade bilar har minskat kraftigt. Det där går inte ihop.

Dessutom visar siffrorna, om de nu skulle stämma, att det var före min tid som det försvann en massa bilar – inte parkeringsplatser, utan bilar. Det där korrelerar inte.

Jag kan prata lite kort om säkerhetsfrågor sedan, för jag hinner inte svara på det nu.

Anförande nr 24

P e t e r W a l l m a r k (SD): Daniel! Du har ändå varit här i sju år nu, och om du skulle fråga stockholmarna där ute tror jag att du skulle höra att de flesta uppfattar att det har blivit en sämre parkeringsstruktur under dina sju år som trafikborgarråd och ansvarig utifrån detta.

Jag vill gärna att vi landar i säkerhetsfrågorna igen. När vi kom till Slussen var det en aha-upplevelse, vad jag förstår. Vi var ganska många härifrån som var på MSB och fick en dragnig. Det hade inte tagits höjd över huvud taget för vare sig explosioner, brandväggar eller släckbassänger i Slussenbyggnationen. Det stora problemet vid brand i en elbil i dag är att man kan få ut vattnet i dagvattnet. Ni som miljöparti borde verkligen ha tagit höjd för det. Jag hoppas att jag får en förklaring på hur ni har tänkt här. Har ni tagit höjd för detta?

Anförande nr 25

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Det här är ett helt nytt garage. Det är fullt sprinklat; det finns en jättelik anläggning för detta. Dessutom stämmer inte de diskussioner som har funnits tidigare om att elbilar är speciellt farliga. Bland andra Brandförsvaret har backat i den delen. Det brinner mer i fossila bilar. Men det är andra typer av saker man måste tänka på. Det är ju inte så att vi bygger Sveriges största elbilsgarage utan att ha koll på vad som händer.

När det gäller vad stockholmarna uppfattar, Peter Wallmark, är det ju fler människor i Stockholm. Det är fler som försöker använda sina bilar, och det gör att det känns mycket trängre. Det har försvunnit en del parkeringsplatser, ja, men det konstiga är att siffrorna inte stämmer. Det går inte ens tekniskt ihop att det skulle ha försvunnit en massa parkerade bilar samtidigt som parkeringsplatserna blir fler.

Fråga nr 4. Hur är klädpolicy förenligt med jämställdhetsarbetet, mål 5 Agenda 2030, i staden?

Anförande nr 26

L i s a P a l m (FI): Internationella Engelska Skolan, som vi kommer att diskutera vidare under kvällen, är gång på gång i blåsväder. Om det inte är ägare som går upp i rök handlar det om att man mäter tjejers kjolar.

Stadens arbete med jämställdhet bedrivs i mångt och mycket inom ramen för Agenda 2030. Mål 5.1 handlar om att motverka diskriminering av flickor och kvinnor. Senast i december förra året fick vi uppgifter, som vi också kunde läsa om i Aftonbladet för bara några veckor sedan, om hur skolans grundare Barbara Bergström i matsalen pekar ut en flicka som enligt henne bär en alltför uringad topp.

Min fråga till ansvarigt borgarråd är om klädpolicy verkligen är förenlig med mål 5.1 i Agenda 2030 om att avskaffa all form av diskriminering av kvinnor och flickor överallt och hur detta kan fortlöpa i Stockholms skolor.

Anförande nr 27

Borgarrådet L u h r (MP): Tack för frågan! Staden har byggt upp ett starkt arbete runt Agenda 2030, och där är både mänskliga rättigheter och jämställdhet två viktiga grundpelare.

Individens frihet och rätten att vara den man vill vara är superviktiga punkter som vi jobbar väldigt hårt med just nu inom många olika områden. Rätten att ha på sig det man vill är också en del av yttrandefriheten. För mig som miljöpartist och även för staden är det väldigt viktigt att man ska få ha på sig vad man vill. Det är också en bedömning som både Skolverket och Skolinspektionen gör: Så länge som klädseln i skolan inte kan uppfattas som kränkande kan inte en skola kräva en viss klädsel. Men det är också Skolinspektionen som måste göra bedömningen av om klädkoden är förenlig med lagen. Staden har ingen tillsyn över skolorna när det gäller detta.

Det finns fler exempel än Engelska skolan som har haft klädkod och där Skolinspektionen tidigare har slagit fast att man har brutit mot skollagen. Men oavsett om Skolinspektionen kommer fram till att klädkoden är olaglig eller inte vill jag verkligen understryka att vi tycker att det är oacceptabelt att ha en klädkod i skolan oavsett vad den gäller. En skola är inte en arbetsplats. Det är ett ställe där elever ska få sin utbildning. Elevernas trygghet måste säkerställas inom skolorna, och eleverna måste skyddas både mot kränkningar och mot kränkande särbehandling.

Jag tycker att det är helt oacceptabelt att peka ut elever, i det här fallet just tjejer. Jag tar starkt avstånd från det sättet att begränsa ungas frihet.

Anförande nr 28

L i s a P a l m (FI): Nu har vi en väldigt allvarlig situation där det faktiskt finns skolor i Stockholm som har den här sexistiska klädpolicyen. Det var i Gubbängen som grundaren Barbara Bergström gick runt och pekade ut flickor och bad rektorer åtgärda problemet. Det här är något som sker här och nu, och du är ansvarig för Agenda 2030. Vi har målet 5.1 som handlar om diskriminering mot flickor. Jag vet att du inte är skolborgarråd och att du inte kan svara direkt på skolfrågor, men jag tycker att du har ett övergripande ansvar för att ta ställning och faktiskt agera. Miljöpartiet sitter i det styre som styr den här staden.

Därför vill jag fråga: Ska skolor som använder dessa typer av sexistiska och moralistiska klädpolicyer verkligen få bedriva verksamhet i Stockholm när de går emot målen att avskaffa diskriminering mot flickor och kvinnor?

Anförande nr 29

Borgarrådet L u h r (MP): Jag tycker att jag har varit väldigt tydlig med att det inte är förenligt med de mål vi har om jämställdhet och mänskliga rättigheter att kräva en klädkod. Men det är ju också Skolinspektionen väldigt tydlig med. Det följer inte lagen att kräva en klädkod i skolor. Jag tycker att det är självklart att man inte ska fortsätta med klädkod i skolan, men det är Skolinspektionen som har denna tillsyn och som måste fatta detta beslut.

Men som jag säger är jag tydlig med att det här inte är förenligt med någonting, egentligen. Det är också mot lagen.

Anförande nr 30

L i s a P a l m (FI): Jag var en av dem som anmälde Internationella Engelska Skolan – då var det i Täby – till Skolinspektionen. Jag har alltså absolut full koll på vem som har tillsynsansvaret. Men jag tycker att Stockholms styre också har ett ansvar när det gäller att säkra flickors integritet och att sätta ned foten när det handlar om sexism i skolan och att ta ställning för flickor. Det har varit väldigt tyst från den grönbå sidan i frågan.

Vi har flera skolor i Stockholm som Internationella Engelska Skolan bedriver. I kväll ska de få köpa fastigheter, och vi gynnar den här skolkoncernen, som uppenbarligen har en sexistisk kultur som diskriminerar flickor. Det är inte okej.

Jag tycker fortfarande att du har ett ansvar, och det grönblå styret har ett ansvar, för alla de tjejer som går i Stockholms skolor. Jag tycker att ni kan agera mycket hårdare och helt enkelt inte sälja ut skolfastigheter. Vad vill du göra åt det?

Anförande nr 31

Borgarrådet L u h r (MP): Vad gäller klädkoden, som var frågan, tycker jag inte att det är acceptabelt. Jag tycker att alla barn och ungdomar i Stockholms skolor ska få klä sig som de vill; det vill jag vara väldigt tydlig med. Sedan måste Skolinspektionen avgöra om det här är lagligt eller inte. Vi har fler aktörer i Stockholm och på andra ställen i Sverige – inte Engelska skolan utan andra – som har fått tillsägelse från Skolinspektionen att de inte får fortsätta med sin klädkod. Jag tänker att Skolinspektionen också kommer att kunna avgöra om den här klädkoden är olaglig eller inte.

Fråga nr 5. Samverkan med Region Stockholm om investeringar i bussterminaler

Anförande nr 32

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Vi har två platser, Gullmarsplan och Brommaplan, som behöver byggas om för ökad kapacitet. Det gäller inte minst busstrafik men även en del när det gäller perronger på Brommaplan. Det här har vi jobbat med från stadens sida, och vi trodde också länge att regionen var med på noterna. Men nu visar det sig att de inte vill lägga några pengar på det här under överskådlig tid. Man har till och med plockat bort pengar i den länsplan som nu är aktuell. Man skjuter helt enkelt upp projekten. Det här är oerhört allvarligt eftersom det rör sig om så viktiga kommunikationspunkter.

Jag vet att vi är överens i huset om det olämpliga i detta. Man har i remissvar – om de nu har skickats in till regionen – svarat vi står upp för de här platserna. Det är någonting positivt.

Men samtidigt måste jag ställa frågan: Vad gör du, utöver att skicka remissvar, för att ändra på de här besluten?

Anförande nr 33

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Bussterminaler är helt avgörande för att få en bra busstrafik. Precis som du säger har vi enormt mycket resenärer på Gullmarsplan och Brommaplan. Det gäller inte minst Gullmarsplan, som är helt avgörande för den delen av Stockholmssektorn. Det hade varit roligt om vi hade haft Brommaplansprojektet framme, men det havererade ju på grund av att JM, eller vilka det nu var, drog sig ur alltihop. Annars skulle vi ha kommit någon vart där. Där behövs lösningar för att det

ska bli bättre för hela Ekeröområdet. Nu när vi håller på att bygga tunnelbanan vid Gullmarsplan behövs det också där.

Det pågår såklart diskussioner om de här platserna. Men regionen är konstigt nog njugg i dessa frågor. När det gäller arbetet som pågår runt Brommaplan vill de inte vara med i diskussionerna. Och Gullmarsplan är ett jättestorprojekt. Det kommer nu signaler i och med att regionen, precis som du säger, rycker pengarna för detta ur länsplanen. Det här är inte acceptabelt. Det förlorar hela trovärdigheten när det gäller länsplanen. Det har legat länge där: Pengarna finns. Men nu finns det inga pengar för länsplanen som gäller ända fram till 2033. Så kan vi inte ha det. Så har vi svarat, och ni liksom vi tycker att det är helt hopplöst.

Remisstiden går ut den 11 februari. Vår förhoppning är att det första steget, som handlar om de statliga medlen och den del som också regionen ska in i, kommer på plats – för Stockholms bästa.

Anförande nr 34

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Förhoppningar och remissvar i all ära, men det kanske behövs mer än så – därav min fråga. Det handlar också om att ta upp tuffa diskussioner, att inleda förhandlingar och att politiskt uttrycka sig mer tydligt. Att säga att regionen är njugg räcker inte som besked. De har själva, åtminstone trafiklandstingsrådet, varit jätteglada över att lagt kort ligger när det gäller nationell plan. Så ska det vara! Det tror jag i och för sig att de flesta partier är överens om. Men när det gäller länsplanen gäller inte lagt kort ligger. Då plockar man bort, precis som vi hörde här, pengar från både Gullmarsplan och Brommaplan. Och det blir ingenting fast staden har möjlighet att få planen klar åtminstone före 2027. Ingenting händer.

Den här diskussionen har vi haft förut i andra politiska frågor. Som vi upplever det ser vi ingenting och hör ingenting när det gäller politiskt agerande för att få förändringstillstånd. Vi kan inte bara nöja oss med att säga att vi har en dysfunktionell släkting i regionen.

Anförande nr 35

Borgarrådet H e l l d é n (MP): De besked som nu indirekt kommer via dokumenten från regionen när de rycker bort pengarna är sorgliga i sammanhanget. Vi säger tydligt och unisont från staden att vi behöver de här pengarna och att de ska ligga där. Jag förutsätter att regionen tar sitt förnuft till fånga och rättar till det här. Om de nu inte gör det måste vi agera kraftfullare. Men vi skickar signalerna nu när vi pratar med dem att de inte kan göra på det här sättet. Vi kan dock inte tvinga dem att göra någonting, men vår förhoppning är att vi ska få ordning på det här. Det är inte bara prat, utan det här måste vi få ordning på.

Anförande nr 36

Borgarrådet V a l e s k o g (S): Både Moderaterna och Miljöpartiet har partiföreträdare som ansvarar för de här frågorna i regionen. Och i ärlighetens namn: Även om de här länspengarna är viktiga, mellan 60 och 65 miljoner per projekt, räcker

inte det på långa vägar. Staden klarar av sin del, och länspengarna är förvisso viktiga. Men det behövs också i budgeten från regionen att man före 2033, eller till och med tidigare än så, får igång de här projekten. De pengarna finns inte, och det är egentligen det som är det stora problemet.

I länsplanen säger man att man inte vill ha med detta därför att om man inte får finansieringen klar, det vill säga inte får fram pengarna i tid, försvinner de 65 miljonerna till andra projekt. Det må vara ett argument, men huvudfrågan är just att de inte prioriterar de här jättestora centrala kommunikationsplatserna som vi vet är så viktiga. Jag hoppas verkligen att ni lägger på ett kol för att få ett annat beslut till stånd med era respektive partikamrater.

Anförande nr 37

Borgarrådet H e l l d é n (MP): Jag tror att jag är lika förvånad som Jan Valeskog över att det här ens kommer upp på bordet – att regionen drar bort pengarna och inte vill göra sin del. Vi kommer att föra diskussioner. Det här är märkligt; det tycker jag också.

Fråga nr 6. Gubbängshallens framtid

Anförande nr 38

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Som vi har diskuterat tidigare här kommer vi att sälja Gubbängens gymnasium. Jag vet att vi inte har ett ärende när det gäller Gubbängshallen, men det är väl bara en tidsfråga innan majoriteten säljer också den till Internationella Engelska Skolan. Utöver det och lite andra frågor, bland annat Brännkyrkahallen, som är ett liknande fall och där vi har gått ut med en avsiktsförklaring att sälja den, har jag lite frågor.

Har idrottsborgarrådet och majoriteten gjort en konsekvensanalys av utförsäljningen? Vad innebär det till exempel för de 37 idrottsföreningar som finns i dag i Gubbängshallen? Kan du garantera att de idrottsföreningar som i dag hyr där av oss inte kommer att få högre hyror om vi säljer detta vidare till Engelska skolan?

Anförande nr 39

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Tack, Hassan, för att du ställer denna fråga! Svaret är ja. Det är klart att vi kommer att garantera att de 37 föreningarna kommer att kunna finnas kvar vid en eventuell försäljning av Gubbängshallen. Du sitter ju som vice ordförande i idrottsnämnden, så du har följt det arbete vi bedriver där när det gäller de privata aktörerna.

Vi har hittills fattat några inriktningsbeslut som gäller bland annat Brännkyrkahallen. Då är hela upplägget – det här är alltså hallar, både Brännkyrkahallen och Gubbängshallen, som är i behov av upprustning – att vi överlåter själva fastigheten till en privat aktör som tar på sig investeringskostnaden för att rusta upp hallen. I de fall där hallarna är i ett så pass dåligt skick att man till och med behöver riva dem och

bygga en ny hall görs detta. Sedan hyr idrottsnämnden hallen på full tid, alltså 24 timmar om dygnet, och har hela hyran av hallen. I vår tur hyr vi sedan i idrottsnämnden ut hallen med nolltaxa för barn- och ungdomsidrotten och med de ordinarie taxor som vi har beslutat om i fullmäktiges budget till vuxna och till skolan för skolidrott i enlighet med de taxor som vi har i budget.

Så ja, det ska bedrivas föreningsverksamhet som vanligt även vid en eventuell försäljning.

Anförande nr 40

H a s s a n J a m a (V): Tack, Karin! Svaret är alltså att du kan garantera att dessa föreningar kommer att finnas kvar. Men min fråga var om vi kan garantera att de får samma hyror.

Jag återkommer till det du tog upp. Jag är vice ordförande. Till exempel i avsiktsförklaringen vad gäller Brännkyrkahallen ser jag att vår egen förvaltning skriver: Om avsiktsförklaringen resulterar i hyresavtal för idrottsnämnden kommer hyreskostnaderna att belasta nämndens budget under lång tid. I och med att det är en extern uthyrning kommer påverkan över tid att skilja sig åt i jämförelse med när idrottsnämnden hyr av fastighetsnämnden till självkostnad, som också minskar över tid i takt med att anläggningen skrivs av.

Det finns alltså en skillnad. Det här kommer inte att vara gratis. Som Clara var inne på: Vi säljer till dem, och de vill ju ha betalt för det här. Om det sedan är ett 25-årigt hyresavtal kommer det att resultera i att det blir mycket dyrare än om vi äger själva.

Anförande nr 41

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Så här funkar det: Idrottsnämnden hyr idrottshallar av fastighetsnämnden men också av vissa andra externa parter. Det gäller till exempel GIH-badet, som vi hyr av Akademiska Hus, och Liljeholmshallarna, som vi hyr av en privat aktör. I vår tur hyr vi sedan ut dem till föreningslivet och till skolan i enlighet med de taxor som finns i kommunfullmäktiges budget. Det kommer inte att förändras.

Det som kommer att förändras är var i staden kostnaden kommer att tas. Det kan ju vara så att idrottsnämnden får ta en större kostnad när det gäller själva hyran. Å andra sidan avlastar vi fastighetsnämndens investeringsbudget, för fastighetsnämnden behöver betala när vi investerar i våra egna fastigheter. Det där hanterar vi såklart när vi gör kommunfullmäktiges budget; då ser man till staden som helhet.

I det här fallet handlar det om att staden ska göra en bra affär och att föreningslivet såklart ska verka under samma förhållanden.

Anförande nr 42

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Låt oss ta Brännkyrkahallen som exempel. Vi fick avsiktsförklaringen i höstas, och vi vet inte vilka hyror det är. Jag jobbar som

hyresförhandlare, och jag tycker att det är jättekonstigt att vi säljer någonting utan att ens veta vilket hyreskontrakt vi får i slutändan. Jag tror att det ska komma först i slutet av vintern.

Hur har vi lyckats med det här? Om vi ändå ska sälja vore det bra om vi fick ett fördelaktigt hyreskontrakt eller gynnsamma kontrakt där det hela är tydligt. Då skulle man se att föreningarna kunde vara kvar. Det gäller också nolltaxan och så vidare. Det ska inte vara några chockhyror för oss, som vi åker på i 25 år framåt. Det har vi inte fått, och det här är faktiskt under din tid.

Anförande nr 43

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag vill bara återigen poängtera att det för föreningslivet och för skolan inte kommer att spela någon roll vem som är idrottsnämndens hyresvärd. Vi har redan i dag externa hyresvärdar som idrottsnämnden hyr av. Det gäller till exempel Liljeholmshallarna och GIH-badet. Det kommer att vara exakt samma konstruktion när det gäller till exempel Brännkyrkahallen, Vårberg, Sättra, Slakthushallen och Gubbängshallen när det blir aktuellt.

De beslut vi har fattat innebär att vi har ingått samarbetsavtal med de externa aktörerna. Det är för att vi behöver börja någonstans. Vi behöver börja med att man får en markanvisning och att man kan börja förhandla om hyran. Nästa beslut som vi kommer att fatta i idrottsnämnden handlar om själva affären. Där pågår hyresförhandlingar i detta nu, och vi har duktiga förhandlare i staden som sköter detta. Och så återkommer vi till nämnden när det finns nya beslut att fatta.

Fråga nr 7. Försörjningsstöd till personer som vistas illegalt i landet

Anförande nr 44

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Vi har haft den här frågan uppe, Jan, x antal gånger. Svaret har uteblivit, åtminstone som jag har uppfattat det.

Det har nu varit nationell samling för att bekämpa skuggsamhället. Det kommer alarmerande siffror, men vi kan inte vidimera någonting. Det kan röra sig om 10 000 eller 100 000; vi vet inte riktigt vad som är rätt. Du har svarat att vi ska fortsätta att betala ut ett stöd, framför allt till barnfamiljer, i Stockholms stad.

Jag tänkte med anledning av den nationella samlingen, även från ditt parti på nationell nivå, höra hur du som socialborgarråd i staden och ansvarig för detta inom den majoritet du sitter i ställer dig till det här i dag.

Anförande nr 45

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Ordförande! Tack för frågan! Peter Wallmark sa att det framför allt gällde barn till papperslösa. Det är bara barn; det finns inga andra som kan få det här i gruppen papperslösa. Det är viktigt att ha det klart för sig.

Detta ryms inom den överenskommelse som vi har gjort i det grönblå samarbetet med perspektivet att det är bra för de här barnen och att det tillvaratar barnperspektivet. Sedan är det ingen hemlighet att vi är flera partier i samarbetet som egentligen har en annan principiell utgångspunkt. Men det är väldigt få som får del av detta. Den senaste aktuella siffran är 15 barn eller 12 unika hushåll. Det är alltså inte några stora mängder.

Det är också viktigt att komma ihåg att när det gäller alla grupper som befinner sig i Sverige finns ändå alltid socialtjänstens yttersta ansvar vad gäller nödhjälp. Den har jag inte hört att det finns något parti som vill förändra, inte ens ert eget, tror jag faktiskt. Där kommer vi alltid att behöva ställa upp när det gäller nöd. Då handlar det huvudsakligen om matpaket eller mycket kortvariga nattlogier och liknande. Men när det gäller just de papperslösa barnfamiljerna har vi kommit fram till att det här är någonting vi ska ha under den här mandatperioden.

Anförande nr 46

P e t e r W a l l m a r k (SD): Fru ordförande! Jag måste ta mig rätten att läsa innantill från Liberalernas hemsida. Det står mycket tydligt så här: Den som saknar rätt att vara här ska lämna landet. Liberalerna säger nej till att barn i papperslösa familjer ska få ekonomiskt bistånd. Barnens utsatta situation ska inte permanentas. Socialdemokraterna i Stockholm har infört en rätt till ekonomiskt bistånd till barn i papperslösa familjer. Liberalerna och övriga Alliansen säger nej till det. Barnen ska inte behöva vara källan till familjens legitima försörjning. Framtiden för barnen i dessa familjer ligger någon annanstans, och det är viktigt att den framtiden börjar så snart som möjligt.

Går inte det här lite stick i stäv med den politik ni för i Stockholms stad i dag? Oberoende av hur många det här rör sig om, om det är 12, 15 eller 100, handlar det om vilka signaler det sänder ut. Det är det som är alarmerande. Vi har ett skuggsamhälle där ute i dag. Det finns en arbetsmarknad som är helt sönderslagen på grund av vi har illegala som är här och tar dessa jobb från andra, som skulle betala skatt och bidra till skatteintäkter. Det här är ett alarmerande problem som växer och blir större och större.

Anförande nr 47

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Just den här gruppen har inte växt, utan den har legat stabilt på den låga siffra som jag angav.

Sedan råder det ingen tvekan om att Liberalerna på riksnivå har den där åsikten. Det är i och för sig en åsikt som jag har reserverat mig mot på vårt landsmöte. Men det är så vi tycker, och vi har också att förhålla oss till att vi skulle kunna skapa en grönblå majoritet här. Då var det här en viktig fråga för vissa av de ingående partierna. Så funkar det när man behöver komma överens om styren; ibland behöver man göra vissa avsteg för att få igenom annat. För mig har det varit viktigare att vi till exempel har kunnat fylla på med 300 miljoner kronor till socialtjänsten under de här åren och även gjort mycket annat för att förbättra situationen för omhändertagna barn. Vi har också fått försörjningsstödet att ligga på en rekordlåg nivå.

Anförande nr 48

P e t e r W a l l m a r k (SD): Jag blir förundrad, Jan, för det jag läste handlar inte om nationell nivå, utan det står på Liberalerna i Stockholms stads hemsida. Jag blir därför ytterst förundrad över att du själv inte känner till det.

Du säger att antalet är det som är viktigt. Nej, det är signalen som är viktig. Det spelar ingen roll vilket antalet är. Ni har själva skrivit det med tydlighet. Med en enkel siffermatematik ser man att du inte skulle få igenom det här i den majoritet du sitter i här – den grönblå eller vad ni nu väljer att kalla den. Det ser jag som en utopi i det här fallet. Det är en sifferexercis som inte går ihop.

Vi måste göra någonting åt det här skuggsamhället. Det här är ett incitament för att befästa det i stället för att vi tar tag i problemen. Kan du inte bara svara på hur ni tänker göra för att få bort det här, även i den andemening som ni driver på nationell nivå och som ni själva skriver om på er sida här i Stockholms stad? Det måste ju finnas en andemening om att ni ska nå dit, i alla fall.

Anförande nr 49

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Vår strävan är förstås att få bestämma helt själva. Då skulle vi vara väldigt glada, men så ser det ju inte riktigt ut just nu. Annars hoppas vi att det grönblå samarbetet kan fortsätta, och då ser jag framför mig att reformen vad gäller stöd till papperslösa kommer att finnas kvar. Det blir förstås en förhandlingsfråga, men jag har förstått det som att det finns flera partier som tycker att det är en väldigt viktig fråga. Då får man göra den typen av kompromisser.

Det är nog någonting som Sverigedemokraterna, om det mot förmodan skulle bli så att ni ingår i ett styre på riksnivå, kommer att dyrt få erfara.

Fråga nr 8. Pandemins fortsatta påverkan på kulturen

Anförande nr 50

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Fru ordförande, åhörare, ledamöter! Jag vill börja med att gratulera Jonas till det finaste i livet! Jag går vidare till att vi kan konstatera att pandemin tyvärr inte har nått sitt slut. När vi nu går in i det tredje pandemiåret påverkar det såklart oss alla, inte minst kulturen.

Det kommer att finnas ett före och ett efter pandemin, men just nu befinner vi oss fortfarande mitt i den med hög smittspridning och stora utmaningar för Sveriges kulturliv, och inte minst Stockholms kulturliv. Det är därför oerhört viktigt att det finns ett förstärkt, långsiktigt och prioriterat kulturliv i staden och att man fortsätter att satsa på kulturen så att verksamheter är synliga och tillgängliga för alla.

Feministiskt initiativ lade i vår budget 45 miljoner för pandemistöd. Jag vill ställa en fråga till dig. Nu när vi uppenbarligen inte har normalläge undrar jag hur ni ska fortsätta stötta kulturen, växla upp och starta om utifrån det läge vi befinner oss i.

Anförande nr 51

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! Tack så mycket, Madeleine, för frågan, och givetvis tack för gratulationerna!

Pandemin slår oerhört hårt mot kulturlivet. De senaste restriktionerna, som vi fick den 12 januari, har återigen påverkat hela kulturens förutsättningar. Jag tycker att det är väldigt oturligt med den konstruktion som man har gjort med de snabba förändringarna och regleringarna.

Vad gör vi från Stockholms sida? Dels har jag bett min förvaltning att återkomma till mig och se hur läget ser ut just nu, när vi fick de nya restriktionerna. Förvaltningen konstaterar att de privata och helt kommersiella verksamheterna är de som lider svårast i pandemin. De som redan finns med i vårt hägn av dem som tar emot kulturstöd klarar sig. Det är inte någon bra situation för någon i kulturlivet; det är inte det jag säger. Men vi ser att de har använt tidigare krisstöd, att de har fonderat det och att de också använder de ordinarie kulturstöd som de har i dag.

Men vi har ju också i Stockholms stad en historiskt stark kulturbudget. Vi tycker att ett levande kulturliv i Stockholm är otroligt viktigt och en väldigt prioriterad fråga för oss. Det är därför vi arbetar med lättnader för näringslivet. Många av dessa privata och kommersiella aktörer befinner sig i näringslivet, och många av dessa aktörer kommer att kunna ta del av det stödet. Vi har också ett förstärkt kulturstöd i år – ett så kallat krisstöd.

Men vi har också lärt oss hur ekosystemet hänger ihop. Vi måste jobba på många olika sätt, och vi har till exempel många extra resurser i det här årets budget när det gäller evenemang, konstfestivaler och sådana insatser. Jag ska också prata om hyresnedsättningar sedan.

Anförande nr 52

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Precis, till näringslivet finns det olika stöd. Inte minst läste jag nu om de 100 miljonerna till krog- och restaurangbranschen. Det är såklart väldigt positivt; det är många som arbetar som kommer att kunna dra nytta av dessa pengar.

Men jag minns också att på vårt senast nämndsammanträde nämnde förvaltningen till exempel hur effektiviseringarna slår mot stadsbiblioteket och mot kulturskolan. Det handlar förvisso inte om jättemånga miljoner, men det är några miljoner. Även om vissa klarar sig okej eller bra är det ju ändå så att man ska man orka och hålla ut i detta väldigt tuffa läge, där det är många som faller bort redan nu. Vi vill kunna hålla kvar dem i ett rikt kulturliv längre fram. Det behövs samtidigt nya satsningar för att hålla kvar dem så att de inte bara klarar sig bra utan klarar sig toppen.

Anförande nr 53

Borgarrådet N a d d e b o (C): Jag tycker att det är bra att vi får diskutera det här. Vi jobbar ju också, och har jobbat sedan starten av pandemin, med hyresnedsättningar utifrån individuella provningar för de aktörer som lider riktigt svårt. När regeringen

tillsatte hyressubventionerna glömde de att lägga med kulturbranschen. Jag var direkt på regeringen och sa: Ni måste inkludera kulturaktörerna så att de kan ta del av det här stödet! Vi från stadens sida gick in med över 5 miljoner i olika hyressubventioner för våra aktörer. De reglerna gäller fortfarande.

Jag uppmanar alla de kulturaktörer som har utmaningar med de höga hyror som vi har i den här staden: Sök om anstånd från kommunens sida, så ska vi se till att göra de bedömningarna!

Det finns så mycket jag vill prata om när det gäller det här. Under åren 2020 och 2021 har vi haft extra insatser på 38 miljoner till kulturlivet för att stötta under den här perioden. Och vi fortsätter att ha en hög ambition där.

Anförande nr 54

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Tack för svaret, Jonas! Hyressubventioner är en viktig del; det har vi framfört tidigare också. Vi tycker att det i ett sådant här läge, och egentligen tidigare också, skulle vara på sin plats med också mer långsiktiga stöd till kulturutövare och kulturskapare för att man helt enkelt ska kunna se längre. Jag ser inte att något sådant är på gång, och egentligen inte heller någon särskild satsning likt den förra året, när ni avsatte 10 miljoner för att kunna backa upp kulturlivet.

Har ni några förslag på långsiktiga stöd för att man ska kunna se ljuset i tunneln bättre än vad man kan just nu som kulturskapare?

Anförande nr 55

Borgarrådet N a d d e b o (C): Långsiktighet i stöden är en viktig fråga som du lyfter, och det är också någonting som Nystartsrapporten verkligen visade på. Där har vi faktiskt möjlighet till treåriga stödperioder. Det finns redan i dag. Förvaltningen gjorde en extra satsning och fick in många fler kulturaktörer som också sökte de här längre treåriga stöden. Där har vi faktiskt förbättrat situationen för många kulturaktörer. Vi har också extra resurser till det fria kulturlivet i form av 5 miljoner extra i krisstöd för det här året.

Men vi känner till hur ekosystemet hänger ihop. Det är inte bara stödresurser, utan vi har en historiskt stark kulturbudget. Vi ökar både till biblioteken och till kulturskolan, men vi gör också många extrasatsningar 2022 när det gäller konstfestivaler, ökad konstnärlig produktion och evenemang. Vi har en ny evenemangslots som ska komma in för att möjliggöra fler kulturevenemang. Vi har också kultursatsningen för våra äldre. Vi gör alltså otroligt mycket för att sätta in resurser under 2022.

§ 14 Taxa för vatten och avlopp 2022

Anförande nr 56

Borgarrådet L u h r (MP): Fru ordförande! Detta är ett ständigt återkommande ärende, om taxor för vatten och avlopp. Det finns en del grejer att lyfta upp när det gäller vad vi faktiskt betalar för. Jag har förstått att det finns många stockholmare som inte riktigt har koll på de enorma investeringar som vi gör i dagsläget för att säkerställa att vi fortsätter att ha ett gott och hälsosamt kranvatten och en bra och fungerande avloppsrening.

Taxan består av i huvudsak två slags avgifter: anläggningsavgifter och bruksavgifter. Jag tänkte inte säga så mycket om anläggningsavgifter, som är avgifter för inkoppling av vatten till nya bostäder. Det är ett arbete som vi gör mycket nu när vi bygger så pass mycket som vi gör. Med den nya taxa som kommer nu kommer vi att ha full kostnadstäckning, alltså att taxan för anslutning betalar för den anslutning som sker. Det har den inte riktigt gjort tidigare.

Bruksavgiften är den avgift som vi betalar löpande. Det handlar om vad vi betalar för dricksvatten och avloppsrening hemma. Denna taxa kommer att höjas med 7 procent. För en standardlägenhet blir det ungefär 13 kronor dyrare i månaden. Bruksavgiften är dock fortfarande en av de allra lägsta i landet, och vi ligger näst lägst i hela Stockholms län.

VA-branschen och vattenmyndigheterna har länge flaggat för att vi har enorma investeringsbehov i hela Sveriges VA-nät och att mycket måste göras för att våra VA-system inte helt ska rasa ihop. Detta är något som jag verkligen vill understryka att vi jobbar med i Stockholm.

Den nya taxan kommer bland annat att bidra till åtgärder för att, förutom att renovera vattenledningar, vattencisterner och vattentorn, hjälpa till att leda bort ökade regnmängder och också bidra till att betala vissa av de skadeståndskostnader som kommer av de mer häftiga regn som vi ser i dag. Att vi har häftigare regn gör att vi ser ökade skadeståndskostnader, och detta är något som vi vet kommer att bli värre och värre om vi inte jobbar med förstärkningsåtgärder.

Den ombyggnad som vi gör av vårt avloppsreningsverk i Henriksdalsberget har redan lett till att vi har kunnat både rena mer vatten och skydda oss mycket bättre mot de häftiga regn som kom till exempel förra sommaren. Då kunde vi på ett mycket bättre sätt skydda Östersjön när det kom mycket vatten ned i våra avloppssystem.

Vi har en jättestor renoverings- och investeringsplan framför oss för att stärka hela VA-systemet. Många miljarder kommer att behöva investeras i uppgraderade vattentorn, förbättrade reningsverk och utbytta och uppgraderade ledningsnät för att vi på lång sikt ska bibehålla vår dricksvattenkvalitet och bygga ut och förbättra vår avloppsrening.

Vårt VA-system är, som de flesta av oss förstår, helt avgörande för hälsa och livskvalitet i staden. Jag vet att de investeringar som vi nu gör kommer att gynna

framtidens stockholmare och se till att Stockholm är en hälsosam och härlig i stad även i framtiden. Därför vill jag yrka bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

§ 16 Avyttring av Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) tomträtt Lilla Tensta 1, Tensta gymnasium, genom bolagsförsäljning

Anförande nr 57

P e t e r J ö n s s o n (M): Fru ordförande, ledamöter, åhörare! Det är en stor glädje att vi i dag ska behandla ett ärende som rör Sisab, Skolfastigheter i Stockholm AB. Sisab är som ni vet ett renodlat skolfastighetsbolag där de viktigaste hyresgästerna är utbildningsförvaltningen men där även stadsdelsförvaltningarna hyr förskolor.

Sisab är alltså inte ett kommersiellt fastighetsbolag, utan dess viktigaste uppgift är att tillhandahålla lokaler till kommunala skolor och förskolor. Ibland händer det att utbildningsförvaltningen säger upp en skolfastighet därför att man inte längre vill driva en kommunal skola på platsen. Detta hände för Tensta gymnasium redan under den förra mandatperioden på grund av sviktande elevunderlag. Mycket energi har sedan lagts ned på att hitta nya hyresgäster och nya lösningar för uthyrningar.

Stockholms stads samtliga nämnder och bolag har fått frågan om de behöver ytterligare lokaler eller kanske till och med vill omlokalisera till Tensta. Tyvärr har ingen nappat på det, så Sisab har letat vidare för att hitta externa hyresgäster. Lokalerna passar för både skola och kontor. Men inte heller detta har gått i lås, och nu har lokalerna stått tomma i flera år, med allt vad det innebär av otrygga miljöer i ett redan utsatt område.

Man kan verkligen säga att vi har lyft på alla stenar, och därför är det väldigt roligt att vi efter budgivning nu har hittat en långsiktig och mycket professionell aktör som vill köpa Lilla Tensta 1, som fastigheten heter. Där ligger både Tensta gymnasium och Tensta Träff. Den nya köparen är Hemsö, som är en välkänd aktör inom samhällsfastigheter. Dess huvudägare är den statliga myndigheten Tredje AP-fonden, det vill säga förvaltaren av våra allmänna pensioner. Ingen kan därför tveka om deras långsiktighet. De kommer att vara en mycket välkommen aktör i området, och de har redan planer på hur de ska kunna bidra positivt till stadsdelen.

Hemsö planerar en omfattande renovering efter tillträdet för att varsamt återställa byggnaden till toppskick. I ambitionen ligger också att göra området mer levande även under kvällstid, exempelvis genom att tillhandahålla möteslokaler för föreningslivet. Hemsös inriktning är alltså att Tensta Träff även fortsättningsvis ska vara en central punkt för Tenstaborna där föreningslivet kan träffas och skapa kontakter. Vi ser därför mycket positivt på Hemsös ambitioner att återställa byggnaderna och fylla dem med nytt liv. Jag är övertygad om att försäljningen kommer att bidra mycket positivt till områdets utveckling, och jag vill därför yrka bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 58

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Jag yrkar på återremittering av detta ärende, och jag ska förklara varför.

Kommunfullmäktige! Det som Järva och i synnerhet Tensta behöver är att staden gör kraftfulla investeringar för att förbättra tillgången till utbildning och kultur, för att öka tryggheten och för att se till att det blir en bättre samhällsservice i området.

För mig är det lite provande att se hur den grönbå majoritetens politik också genom denna utförsäljning utarmar Tensta på dess viktiga samlingslokaler och på en skolbyggnad som är strategiskt viktig. Denna lokal hade kunnat fyllas med utbildning och kulturverksamheter som drivs av Stockholms stad. För mig råder det inget tvivel om att ambitionen att sälja dessa fastigheter är ideologiskt motiverad – sälja det som säljas kan, oavsett konsekvenser. Privatiseringsfesten med våra kommunala hyreslägenheter, centrum och skol- och samlingsfastigheter är tydliga exempel på det. Detta behöver få ett slut, för stockholmarnas skull.

Jag vill vända mig till majoriteten och särskilt till Miljöpartiet. Jag vill att ni lyfter blicken och ser hela Stockholm. Med detta förslag tittar ni ned och vänder Järva ryggen, och ni driver aktivt på en utarmning av de befintliga sista lokaler som ägs av det offentliga, det vill säga av Stockholms stad.

Bifall till vår reservation!

Anförande nr 59

N i k e Ö r b r i n k (KD): Jag håller absolut med om att vad detta område behöver är mer liv och fler träffpunkter och samlingspunkter där unga såväl som gamla kan träffas, samtala och inte minst utbilda sig. Det är just av omtanke om dem som det är alldeles befängt att lokalerna har tillåtits stå tomma så pass länge. Det har inte funnits förutsättningar att bedriva sådan verksamhet, men nu, tack vare omtanken om just denna grupp, öppnar vi upp möjligheten för en extern aktör att ta över stafettpippen och bedriva den så som de som bor i Tensta förtjänar, samtidigt som skattebetalarna slipper betala för tomma lokaler och vi får in intäkter så att vi kan göra nya investeringar, inte minst i utbildning för våra unga.

Jag förstår inte hur man av omtanke om denna grupp kan motsätta sig att någon vill komma och göra något fantastiskt i detta område.

Anförande nr 60

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Det jag motsätter mig är inte fylla lokalerna med aktiviteter. Det jag motsätter mig är att majoriteten har ljugit genom att säga att man har uttömt alla möjliga alternativ för att finna en hyresgäst som skulle kunna bedriva utbildningsverksamhet.

När vi tittar i underlaget ser vi att Hemsö, den köpande parten, tror på campustänket och ett utbildningscampus. Det förslaget hade vi socialdemokrater och den rödgröna majoriteten under den förra mandatperioden. Plötsligt ser vi en privat aktör som tror på idén och förslaget. Varför hade inte vi kunnat driva detta? Det är det här vi motsätter oss, inte att Tenstaborna och Järvaborna ska få den service som de förtjänar.

Anförande nr 61

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! Ska vi prata lite allvar, Kadir? När det gäller samlingslokalen i Tensta Träff har vi haft utmaningar. Tensta är fullt av fantastiska föreningar som bedriver en oerhört viktig aktiv föreningsverksamhet, och

ändå har Tensta Träff haft utmaningar att få verksamheten att rulla. Min kulturförvaltning har gjort många insatser tillsammans med folkbildningsorganisationer för att försöka få Tensta Träff att bli den fantastiska samlingslokal som man vill ha.

Nu kommer en privat aktör in, och det ser jag som positivt. När privata aktörer också vill investera i Tensta måste det vara en positiv signal till Tensta. Aktören har varit tydlig med att man vill fortsätta att ha en samlingslokal så att föreningslivet får de lokaler de behöver.

Anförande nr 62

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Under den förra mandatperioden satte vi igång ett omfattande projekt för att förlägga och etablera olika utbildningsformer i lokalerna i form av ett utbildningscampus. Det fanns också avsiktsförklaringar från olika aktörer. Vi satte även igång att vi skulle renovera dessa byggnader. Men vad hände 2018, när ni tog över styret? Det första ni gjorde var att stoppa renoveringen och ta beslut om att sälja fastigheterna.

För mig betyder detta att man abdikerar från det ansvar man har som politisk majoritet i stället för att genom politiska beslut och handlingskraft driva lokalerna. Vad gjorde man? Jo, man sköt över ansvaret på en privat aktör. Jag har träffat vd:n, och ja, han är en visionär.

Anförande nr 63

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Tensta gymnasium var en kommunal gymnasieskola i Stockholm som byggdes 1984. Enligt Sisabs hemsida är anläggningen av samhälleligt och skolhistoriskt intresse och förenar på ett tidstypiskt sätt lokaler som skola, idrottshall, träfflokaler och bibliotek som är ämnade för alla invånare i Tensta och Hjulsta.

Skolan hade lång och gedigen erfarenhet av att utbilda nyanlända ungdomar. År 2014 blev arbetslaget för språkintröduktion tilldelat priset för årets arbetslag av Stockholms stad. Under 2017 renoverades skolans ventilationssystem, och under tiden erbjöds språkintröduktion för 150–200 elever. Stockholms stads långsiktiga plan för skolan var tills vidare att den successivt skulle utöka sin verksamhet och erbjuda fler gymnasiala program. Sedan hösten 2019 har skolan varit stängd tills vidare, i väntan på vidare beslut om Tensta gymnasiums framtid.

Efter valet stoppade den grönblå majoriteten både renovering och planerad verksamhet i lokalerna och valde att i stället sälja fastigheten. Vi i Vänsterpartiet motsätter oss en utförsäljning av fastigheten Lilla Tensta 1 – Tensta gymnasium och Tensta Träff – därför att utförsäljningen innebär en stor förlust för de boende och för stadens rådighet över området.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservationer.

Anförande nr 64

P e t e r J ö n s s o n (M): Du beskrev historien ganska väl, Rashid, i alla fall den första historien. Men sedan var det så att er majoritet under den förra mandatperioden valde att inte driva kommunal skola och Tensta gymnasium. Därefter var det språkundervisning ett tag, men sedan fanns det inte behov av det heller och efter det har det stått tomt. En tom lokal i Tensta är otryggt. Vi behöver fylla den med liv. Området behöver det, och nu har vi fått en fantastisk möjlighet med Hemsö. Det är en långsiktig och väldigt professionell aktör som ägs av Tredje AP-fonden och som blir en fantastisk partner för Stockholms stad i denna stadsdel. Det finns fantastiska möjligheter att ta detta vidare.

Anförande nr 65

R a s h i d M o h a m m e d (V): Du kallar det fantastiska möjligheter, men jag kallar det förlust. När vi satt i majoriteten planerade vi att investera och renovera fastigheterna. Som min kollega sa ville vi fylla lokalerna med många olika aktiviteter.

Att staden lutar sig på andra aktörer för att renovera och driva det hela är för mig väldigt märkligt, för staden saknar inte medel. Vi kan renovera våra lokaler. Det som vi äger i staden kan vi renovera. Precis som Hemsö kunde vi ha lagt resurser på att renovera Tensta gymnasium.

Anförande nr 66

L i s a P a l m (FI): Ordförande, fullmäktige och åhörare, som kanske lyssnar på denna debatt i dag, när vi står inför flera beslut om utförsäljningar av skolfastigheter i Stockholm. Först ut är Tensta gymnasium och Tensta Träff.

Barns utbildning läggs helt i händerna på marknaden. De kortsiktiga vinsterna kommer att bytas mot ökade hyreskostnader framöver. Det är framtidens stockholmare som kommer att få betala. Det är nästan så att man kan tro att det är Klarna som har kommit på en ny version av köp nu, betala sedan, vilket för moderatledda kommuner har blivit sälj nu, betala sedan. Det är just detta som händer. Vi säljer nu och kammar hem lite stålar, men i slutändan kommer det att bli dyrare för skattebetalarna. Notan skickas till framtiden, och styret skjuter ifrån sig det samhällseliga ansvaret.

Det handlar faktiskt inte framför allt om ekonomiska vinningar, utan denna fråga handlar om hur Stockholms framtid ska se ut, om barnens framtid, om elevplatser och om föreningar. Vilka analyser har gjorts av de konsekvenser som detta kommer att få för Tensta?

Vi vet att förtroendet för staden och andra myndigheter redan är lågt i Tensta, och vi har en förtroendekris. Då är det inte en bra idé att fortsätta att sälja ut stadens lokaler och verksamheter. Det är allmänt dåligt att sälja ut, men det är synnerligen dåligt i områden där förtroendet redan är lågt.

När den grönblå majoriteten tillträdde hette det att man skulle satsa på kärnverksamhet för att kunna göra besparingar på grund av skattesänkningar. Nu heter det att man ska avyttra ej strategiska fastigheter för att kunna få in lite extra stålar. Då blir frågan vad

som är viktigt för Alliansen och Miljöpartiet att behålla. Hyresrätter är inte det, skolor är inte det – vad är egentligen strategiskt viktigt?

I samband med att Tensta gymnasium lades ned under den förra mandatperioden var planen att starta upp det igen med ett utbildningscampus. En renovering av fastigheten påbörjades, och den nya verksamheten var planerad att sätta igång under hösten 2019, något som den grönbå majoriteten satte stopp för. Samtidigt har lokalerna fortsatt att stå tomma.

Låt oss vara ärliga. Dessa försäljningar är enbart ideologiskt motiverade. Det är de privata företagen som nu går in och tjänar storkovan i kommun efter kommun genom den nya marknaden samhällsfastigheter, och de grönbå springer deras ärenden. Denna försäljning handlar knappast om att säkra dagens eller framtida generationers barn och ungas utbildning eller för den delen Tenstas utveckling.

Jag yrkar därför på vår reservation i kommunstyrelsen, som vi har lagt tillsammans med Socialdemokraterna och Vänsterpartiet, vilket betyder en återremiss. Ta nu denna stund att fundera på vilka vi faktiskt har ansvar för – stockholmarna eller marknaden!

Anförande nr 67

P e t e r J ö n s s o n (M): Jag undrar vilket ärende det är som du föredrar eller debatterar, Lisa. Jag debatterar en vakans, där det har stått tomt under flera år.

Du tog upp ekonomin, och då kan jag berätta att det kostar 8 miljoner per år att ha en tom lokal där. Under denna mandatperiod har det kostat 24 miljoner. Under den förra kostade det också ett antal miljoner. Vi får 149 miljoner för den tomma lokalen. Det är väldigt bra betalt för en tom lokal. Den nya ägaren kommer att investera minst 180 miljoner för att återställa den till en skollokal igen. För stockholmarna är det att ta ansvar för ekonomin att låta någon annan som värderar fastigheten på ett annat sätt än vad vi gör ta dessa investeringar. Vi hade inget behov av den – den är ju vakant.

Anförande nr 68

L i s a P a l m (FI): Man kan inte plocka russin ur kakan. Hela den strategi som ni i det grönbå styret har handlar om att sälja ut det ni kallar ej strategiska fastigheter. Tensta gymnasium och Tensta Träff är en fastighet, men vi har ju fastigheter över hela Stockholm som nu säljs ut därför att ni vill gynna marknaden. Detta är inte långsiktigt hållbart för Stockholm, och det är inte långsiktigt hållbart för Tensta, som detta ärende rör.

Jag håller inte med om den bild du målar upp av hur marknaden ska komma in och rädda Tensta. Om det hade funnits någon vilja hos det grönbå styret hade vi faktiskt kunnat lösa det.

Anförande nr 69

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag måste börja med att säga att jag tycker att detta ärende känns tungt på ett personligt plan. Det är min gamla gymnasieskola. Där gick

också min storebror, och min pappa jobbade en stor del av sitt yrkesverksamma liv som lärare där. Det är på Tensta Träff man har skrivit nationella prov men också gått på bröllop, och det var där grannen firade sin 50-årsfest.

Det är en fantastisk byggnad, som många har varit inne på, men man kan också säga att den, liksom resten av Tensta, är i behov av omsorg. Hela Tensta centrum är i behov av upprustning, skulle jag vilja säga. Det är väldigt lite som har gjorts i Tensta centrum sedan utförsäljningen till Boulton, den brittiska skandalomsusade aktören. En av anledningarna till att det inte har hänt speciellt mycket i Tensta centrum är att ägandet är så uppsplittrat. Vi har SL som äger kåkar, vi har Svenska Bostäder som äger kåkar, vi har Fastpartner som äger kåkar och nu kommer också Hemsö in i bilden.

Nu är det kanske någon som lyfter på ögonbrynet och tänker att fastigheten ligger ju inte i centrum. Jo, det gör den i princip. Det finns två tunnelbaneuppgångar i Tensta. Den ena går till Plusgrillen, och den andra går till Gott Gott Grillen. Nu är vi på Gott Gott Grillens sida. Fastigheten är väldigt vacker. Det som händer där och det som fyller och finns i denna kåk sätter sin prägel på hela stadsdelen. Självfallet ska inte en sådan vacker och strategiskt placerad fastighet stå tom. Jag tycker att det är under all kritik att den har fått göra det sedan majoritetsskiftet.

Om det hade funnits en politisk vilja att fylla byggnaden med den verksamhet och det liv som ni efterfrågar skulle ni ha lagt in ett uppdrag till en nämnd eller ett bolag och avsatt pengar i den kommunala budgeten. Det är vad man skulle ha gjort, men det har inte hänt under dessa år. Så varför har det varit vakanser i Tensta? Jo, därför att det inte har funnits något uppdrag eller några budgetmedel. Ni pratar om min gamla skola som en vakans som ni inte vet vad ni ska göra med, men till syvende och sist handlar det om brist på politisk vilja. Om ni hade velat hade ni kunnat lägga in ett uppdrag att till exempel göra om det till kulturhus eller ett utbildningscampus och så vidare.

Jag tycker att försäljningen är sorglig. Jag tycker att det är tragiskt att man inte förstår hur Tensta fungerar i dagsläget, hur stadsdelen är uppbyggd strategiskt och vilken central plats fastigheten har i stadsdelen. Jag tycker att det är tråkigt att man inte har en högre ambitionsnivå. Ni pratade i Mina synpunkter om brist på energi. Vi kan åtgärda detta den 14 september, oroa er inte för det!

Anförande nr 70

P e t e r J ö n s s o n (M): Hej, Clara! Jag vill bara förtydliga att vakansen uppstod under den förra mandatperioden. Det var ju ni som valde att inte driva kommunal skola i Tensta gymnasium. Sedan försökte ni väldigt förtjänstfullt att hitta nya hyresgäster. Jag tycker att den idé som Olle Burell hade med ett stort campus med både statliga och kommunala aktörer var en god idé, men ni lyckades inte ro den i hamn.

Byggnaden stod tom under er mandatperiod också, under flera år. Sedan fick vi den att hantera, och vi har gjort vad vi har kunnat. Vi har pratat med samtliga kommunala bolag och nämnder för att se om de vill utlokalisera, men ingen har nappat. När Sisab då sitter där igen med sin stora vakans låter vi naturligtvis någon annan få möjlighet att utveckla platsen och byggnaden. Det är så man gör med en vakans.

Anförande nr 71

Borgarrådet Lindblom (V): Jag kan berätta vad som hände med Tensta gymnasium. Det är tyvärr en sorglig historia som börjar långt före den rödgröna majoriteten. Det som hände var införandet av fri betygsintagning – det fria skolvalet – i Stockholm.

När min pappa började undervisa i svenska på Tensta gymnasium var det en skola som höll väldigt hög klass, framför allt på sin matteundervisning. Det var en skola som gick långt i till exempel tävlingar i matte. Det var en sådan skola man sökte sig till. Sedan, med det fria skolvalet, blev Tensta tyvärr en av de skolor som dränerades på högpresterande elever, och kvar satt man med ett sviktande elevunderlag. Det hela är delvis en konsekvens av hur skolmarknaden har reformerats. Det blir mer och mer marknad och mindre och mindre elever, mer kunder och mindre elever.

Återigen: Jag vänder mig mot den bild som ni har, Peter. När man vill få något gjort i denna stad ger man ett uppdrag och avsätter medel. Det har ni inte gjort, för ni har saknat politisk vilja.

Anförande nr 72

Rashid Mohamed (V): Ordförande, kommunfullmäktige! Både föreningar och boende i Järva vill utveckla området kring Tensta Träff därför att det finns ett stort behov av en träffpunkt för sociala och kulturella utbyten. Den blågröna majoriteten behöver lyssna på detta behov.

Trygghet och trygga mötesplatser är viktigt för såväl barn som vuxna. I *Stockholms stads strategi 2019–2022 för att minska risken för att barn, unga och unga vuxna ska dras in i kriminalitet* står det bland annat: ”Samhandling med det civila samhällets organisationer är därför mycket viktigt att upprätta och upprätthålla inom alla förvaltningar och bolag.”

Vänsterpartiet har lagt en motion om att fylla lokalerna i Tensta med ateljéer, replokaler, dansstudior, föreningslokaler och liknande. I Tensta finns redan Tensta konsthall, och det skulle vara givande att också ha ateljéer och andra kulturverksamheter i närheten. Tensta Träff ska vara en mötesplats som lockar ungdomar med olika bakgrund. Där ska man bland annat kunna ordna olika kultur- och musikarrangemang och ha utbildningar. Järva behöver fler mötesplatser, inte färre.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

Anförande nr 73

Borgarrådet Naddabo (C): Ordförande! Engagemanget i vikten av samlingslokaler delar vi verkligen, Rashid. Den verksamhet som funnits i Tensta Träff har vi från kulturförvaltningens och kulturnämndens sida på flera olika sätt försökt få snurr på därför att det finns ett stort och aktivt föreningsliv i Tensta som behöver lokaler. Men just denna lokal har inte riktigt gått att fylla. Det har varit svårt och utmanande att anpassa lokalens storlek och verksamhet så att den passar

föreningslivets behov. Där är vi överens, och jag är glad att det finns fler som tycker att detta är viktigt.

Den aktör som nu kommer att ta över lokalerna har ambitionen att vara en samhällsaktör. Det tycker jag är positivt. Fler än staden brinner för att skapa ett tryggt Tensta. Detta är mycket viktigt.

Anförande nr 74

R a s h i d M o h a m m e d (V): Jag förstår vad du säger, att det behövs, att det har varit jättesvårt och att kulturförvaltningen har jobbat med detta länge.

Jag har själv suttit i Tensta Träffs styrelse. Vi har gång på gång under många år bett kulturförvaltningen att bidra med renovering. Ingen har hört oss. Ni har inte lyssnat när vi har sagt detta gång på gång. Det finns dokumenterat. Detta är inte något som jag hittar på, utan det dokumenterades när vi satt i styrelsen. Vi har sagt att vi behöver renovera Tensta Träff, inte minst hissarna, men ni har övergett det. Nu tror ni att andra aktörer ska kunna göra detta och locka föreningar, men de har ingen erfarenhet. Det är de kommunala verksamheterna och kommunen som vet hur man ska samverka med civilsamhället.

Anförande nr 75

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det låter sympatiskt när man säger att fler än staden brinner för ett tryggt Tensta, men återigen: Ett av problemen är att ägandet i Tensta är så uppsplittrat. Ända sedan centrumet såldes ut har vi inte haft rådighet över en stor och strategisk yta i centrum. När trafikkontoret försökte göra Grönare Stockholm-analysen av Tensta kom man på en massa bra idéer. Det var många utpekade områden, och man sa: Det här behöver vi lyfta, här skulle vi kunna ta ett helhetsgrepp och så vidare. Men det som hela tiden var hindret var att staden inte äger alla fastigheter. Det gör man sällan, men Tensta är ovanligt uppsplittrat. Som jag sa i mitt förra inlägg har vi både Svenska Bostäder, Fastpartner, exploateringskontoret, trafikkontoret och SL, och nu har vi också Hemsö.

Sedan förstår jag att en lokal som aulan i Tensta Träff är svår att anpassa för föreningslivet. Det är därför det är så bra att det finns en hel gymnasieskola bredvid med rum i klassrumsstorlek. Jag har som sagt själv gått på skolan, och jag tror att det finns otroligt bra förutsättningar att använda den gamla klassrumsstrukturen till exempel till ateljéer, replokaler och dansstudior. Vi som sitter i fastighetsnämnden vet att många av våra ateljéer är i akut behov av upprustning. Här har vi faktiskt möjlighet att utöka verksamheten genom att till exempel upplåta ateljéplats även i Tensta gymnasium.

Ni pratar om vakans och att det är så tråkigt att man inte har kunnat fylla fastigheten med något, men återigen: Om ni verkligen hade velat göra något av den skulle ni ha lagt ett politiskt uppdrag och finansierat det. Svårare än så är det faktiskt inte.

Anförande nr 76

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Du säger ”om ni verkligen hade velat”, Clara, men om ni verkligen hade velat hade ni väl kunnat göra lite mer under den förra perioden för att förverkliga dina drömmar om Tensta gymnasium. Det var ni som lade ned skolverksamheten. Det var ni som sa att det skulle bli något annat. Jag kan säga att det inte var så lätt för oss att få igång de samarbetena när vi kom till makten. Det var inte lätt att hitta de aktörer som ni pratade om att ni hade förarbetat. Det står tomt, och det är vårt ansvar att försöka hitta en lösning för denna viktiga lokal, som kanske är en av de finaste från sin tid. Detta kommer man nu att kunna göra.

Du säger att det är uppsplittrat på många fastighetsägare, men det är inte känt. Det är intressant att de flesta som du räknade upp är kommunala aktörer. Vi tycker att det är bra att det finns många aktörer som kan dela på de gemensamma bekymmer som vi har, för att utveckla stadsdelen.

Anförande nr 77

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Att man blev tvungen att lägga ned Tensta gymnasium var som sagt en konsekvens av marknadsskolan. Det var djupt tragiskt när elevunderlaget försvann, inte minst genom friskolors etablering. Det var väldigt tråkigt, men vi hade långtgående planer och ett långtgående arbete för att omvandla det till ett utbildningscampus. Alla sådana skrivningar försvann vid majoritetsskiftet. Alla uppdrag att omvandla det till antingen ett utbildningscampus eller ett kulturhus – ingenting sådant fanns på plats över huvud taget.

Ni säger att ni har uttömt alla möjligheter och skickat runt en fråga till nämnder och bolag, men det har inte funnits några skarpa uppdrag eller pengar. Återigen: Varför har det då inte hänt något i Tensta? Jag har lagt en motion om ett helhetsgrepp för Tensta centrum, men jag får hela tiden svaret att det är så många fastighetsägare och att någon måste ta på sig ledartröjan. En sak är säker: Den politiska majoriteten inte beredd att göra det.

Anförande nr 78

Borgarrådet N a d d e b o (C): Ordförande! Jag kan skvallra om att även Tensta Träff har en klassrumsliknande struktur med många bra grupprumsstorlekar, men det har ändå varit utmanande att få verksamheten att fungera på ett bra sätt, trots att man har gjort många olika insatser.

Det låter lite på oppositionen som att vi inte gör insatser i Tensta. Då måste jag få säga att vi nu kommer att renovera Livstykets gamla lokaler och få in ett nytt bibliotek och ett nytt medborgarkontor, som kommer att samverka på ett mycket bättre sätt för att, hoppas jag, klara av att leverera trygghet till centrum. Jag har tittat på hur fönstren ska öppnas på ett nytt sätt för bättre syn. Och tänka sig, där hyr vi faktiskt lokaler hos Fastpartner. Det går att ha kommunal verksamhet även om man inte äger fastigheten. Detta kan vara svårt för Clara att förstå, men vi gör insatser för att stärka tryggheten och skapa bättre mötesplatser i Tensta.

Anförande nr 79

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Nu behöver Jonas Naddebo kanske inte raljera över min intelligens eller att jag inte skulle förstå att man kan hyra av en privat aktör. Det är ju det ni gör. Jag är fullt medveten om att ni hyr in er hos en privat aktör och att ni kommer att göra det ännu mer längre fram. Det jag säger hela tiden är att det är dyrare att göra detta, framför allt när det gäller samhällsfastigheter, så ingen sådan raljans, Jonas!

Däremot, när det gäller själva Tensta Träff och så vidare, vill jag återigen säga att man hade kunnat ta ett helhetsgrepp om fastigheten. Kulturförvaltningen kanske inte klarade av att göra det själva, men om staden hade velat skulle man ha avsatt rejält med pengar och gett ett tydligt politiskt uppdrag.

Vi behöver ta ett helhetsgrepp om Tensta. Ägandet är uppsplittrat. Det finns en mängd privata aktörer, och det finns en massa små brf:er. Det är viktigt att vi tar ett helhetsgrepp om centrum, för det har inte kommit någon upprustning – den upprustning som Tensta centrum behöver. Då blir denna fantastiska fastighet strategiskt viktig på grund av sitt läge, sin historia och sin betydelse för Tensta och civilsamhället där.

Anförande nr 80

R a s h i d M o h a m m e d (V): Ordförande! Föreningslivet i Tensta är stort och brett, och alla vet att det behövs lokaler för aktiviteterna. Genom att sälja fastigheten avsäger vi oss rådigheten över lokalerna och låser oss till den framtida ägaren.

Boende och föreningar i Tensta och Hjulsta kräver att Stockholms stad tar sitt ansvar och stoppar försäljningen av Tensta Träff och Tensta gymnasium. Staden skulle kunna fylla lokalerna i Tensta Träff med liv och engagemang, men om man i stället säljer till en privat aktör förlorar man all rådighet över lokalerna och platsen. Detta kommer inte att göra Tensta tryggare.

Det finns gott om exempel på utförsäljningar i Stockholms förorter som varit rena katastrofen för de människor som bor där.

Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation.

§ 17 Avyttring av Skolfastigheter i Stockholm AB:s (SISAB) fastighet Borrsvängen 13, Gubbängen genom bolagsförsäljning

Anförande nr 81

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Vi har ett ärende på bordet i dag som handlar om en sak, och det är en skolfastighet som försålts till en aktör som har funnits i dessa lokaler sedan 1998.

Staden har, som jag nämnde under frågestunden, ett behov av investeringar på i storleksordningen 50 nya skolor i Stockholm inom de närmaste 20 åren. I kombination med stadens stora investeringsbehov, som ligger på närmare 25 miljarder per år de kommande åren, finns det ett mycket stort behov av att låta aktörer som har både ekonomiska muskler, möjlighet och vilja att utveckla sina fastigheter att göra just detta och att vi i staden hjälper till när de har denna typ av önskan.

Vi tycker att det är bra att företag hjälper till att utveckla staden. Det gäller alla typer av verksamheter. Jag har noterat att varken Vänsterpartiet eller Socialdemokraterna tidigare har varit emot att vi har haft liknande försäljningar inom äldreomsorgen, till exempel när det har varit fråga om att utveckla fastigheterna och renovera dessa, men just här, när det gäller skolan, är det tydligen oerhört känsligt.

Jag har lyssnat mycket på retoriken de senaste dagarna, framför allt från Vänsterpartiet, och jag kan konstatera att valrörelsen har börjat. Det är nog detta vi ser resultatet av. Det är en valrörelse som kommer att präglas av mycket överord om vad detta egentligen handlar om. För mig handlar dagens ärende om en enda sak, och det är att vi ska se till att vi får fler som bär den ekonomiska bördan när det gäller renoveringar och produktion av nya byggnader och fastigheter, som vi alla behöver i denna stad. När vi är flera som gör detta kommer vi också att lyckas med det stora mål vi har, nämligen att få fram 50 nya skolor i Stockholm de närmaste 20 åren.

Många har framfört oro över om det finns en risk att skolan läggs ned. Den har funnits sedan 1998 i just dessa lokaler. Jag tror att det är viktigt att se att skolan har, och kommer att fortsätta ha, en detaljplan i botten som säger att det ska vara skola i lokalerna, ingenting annat. Här har vi en aktör som vill utveckla mer skola och få fler elevplatser. Detta är naturligtvis något som vi har stor nytta av.

Den påstådda risk som Vänsterpartiet har lyft upp, att detta skulle vara något som vi förlorar på i längden, tror jag inte heller att det finns så mycket annat än kampanjretorik bakom. Det är en fristående aktör som driver skola i dessa lokaler. Även om jag vet att man kommer att yrka på återremiss skulle jag vilja att Vänsterpartiet under kvällen förklarar varför det är så viktigt att skattebetalarna står för den stora investeringen i dessa lokaler för en fristående aktör. Vad är det som gör att skattebetalarna ska betala upprustningen av just denna lokal och också för att bygga en till skola i närheten om man vill det, vilket kan bli fallet om man går i land med pilotprojektet? Vad är det som gör att skattebetalarna ska stå för allt i denna stad?

Under debattens gång får ni också gärna fundera på vad det är som gör att de stora investeringarna i staden aldrig oroar er. Om vi får en ränteuppgång, som blir följderna om vi får en rating-förändring på de lån som vi själva tar i denna stad, kommer det att drabba verksamheter som jag vet att också Vänsterpartiet vurmar för. Verksamheterna får bekosta kapitalkostnadsökningarna i praktiken. Ni är helt ointresserade av det ekonomiska utfall som staden får om vi gör alla investeringar som behövs i denna stad.

Nej, vi behöver vara fler aktörer, och detta ärende handlar om ett sådant projekt. Därmed, fru ordförande, yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag.

Anförande nr 82

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Det låter jättemärkligt när man lyssnar till resonemanget från borgarrådet Joakim Larsson om den ekonomiska politiken. Så här är det: När vi rödgrönrosa styrde Stockholms stad under den förra mandatperioden kunde vi bygga fler hyreslägenheter, ge uppdrag till Sisab att bygga fler förskolor, skolfastigheter och nya skolor och samtidigt ha en god ekonomi.

Utförsäljningen av skolfastigheter och definitionen av icke-strategiska fastigheter får mig och många att undra: Vad är icke-strategiska fastigheter? Är inte Gubbängens gymnasium en strategisk fastighet?

När Engelska skolan bygger ut sin skolbyggnad, Joakim Larsson, kommer det att dränera våra skolor. Är du medveten om det?

Anförande nr 83

Borgarrådet L a r s s o n (M): Detta handlar om att Kadir är livrädd för att vi ska tappa elever till den nya skola som ska byggas innan den ens är beslutad om. Det är mycket intressant. Ni är alltså rädda för det fria skolvalet och för föräldrarnas möjlighet att välja skola. Vi hör att valrörelsen är igång.

Kadir ställde en fråga, och jag ska naturligtvis svara på den. Vad är en icke-strategisk fastighet? Vårt resonemang handlar om att verksamhet som vi själva bedriver ofta är väldigt strategisk. Men här har vi en skola som har drivits av en extern aktör sedan 1998, långt innan många av oss satt här i fullmäktige, även om jag själv har suttit här i evigheter. Vi kan bara konstatera att vi har en aktör som är beredd att gå in och köpa en fastighet som är icke-strategisk, då vi själva inte bedriver och inte kommer att bedriva verksamhet där. Då är den icke-strategisk, och då är det rätt att sälja.

Anförande nr 84

H a s s a n J a m a (V): Ordförande! Det var väldigt mycket om Vänsterpartiet från dig, Joakim Larsson, som jag inte hinner säga något om, men jag tänker svara på ett av dina påståenden. Engelska skolan hade ju betalat renoveringen via hyran om de hade fått renovera själva.

En annan sak som jag reagerade på var allt du sa om att ni i grunden tycker att det är bra att privata företag hjälper till att utveckla den typen verksamheter. Man kan nästan

tro att dessa privata företag är sjysta mot oss och hjälper oss i nöd och att de inte får någon egen vinning genom att de äger en fastighet som de i många fall hyr tillbaka till oss.

Sedan har jag en fråga till dig, Joakim Larsson. Varför ska skattebetalarna åka på ett 25-årigt hyreskontrakt och betala hutlöst i stället för att vi ska satsa?

Anförande nr 85

Borgarrådet L a r s s o n (M): Det där sista förstod jag faktiskt inte, Hassan. Jag försökte anstränga mig, men jag förstår faktiskt inte vad du menar.

Poängen är ju att Stockholms stad slipper den risk det handlar om när det gäller att dels bygga en ny skola, dels renovera fastigheten. Det ska staden göra, och det är bolaget Sisab som i så fall ska göra det. Sisab har väldigt stora investeringsvolymmer just nu. Vänsterpartiet har inte direkt drivit i Sisabs styrelse att just den skolan borde renoveras först av alla. I själva verket behöver den renoveras, och här har vi en aktör som driver en skola där och som vill renovera nu. Men det kan de bara göra om de själva äger lokalerna. Detta har ni inte heller drivit – att de fristående aktörerna ska kunna bedriva någon form av självrenovering.

Dessutom vill de bygga ut sin verksamhet, och de är till och med intresserade av att få den verksamhet som redan finns där att blomstra. Ni måste se vad som är alternativet, att kommunen tar över detta förr eller senare. Det är det ni vill.

Anförande nr 86

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Varje gång Moderaterna styr Stockholm ska det som vi äger gemensamt säljas och privatiseras. Det är bostäder, äldreboenden, skolor och förskolor. Skillnaden mot tidigare är att det nu finns facit. Vi kan mäta och räkna på vad tidigare privatiseringar har inneburit för stadens ekonomi på sikt.

Det har kommit ett antal studier som visar hur hyreskostnaderna för kommunerna ökar och att det blir väsentligt dyrare i längden att hyra fastigheter jämfört med när kommunerna själva äger dem, men detta stoppar inte Moderaterna i Stockholm. De kortsiktiga vinster som en försäljning innebär kommer att bytas mot ökade hyreskostnader framöver. Ännu värre är den minskade rådigheten över tillgången till och planeringen av skol- och förskoleplatser. Det är framtidens stockholmare som kommer att få betala priset.

Kommunfullmäktige! Jag yrkar bifall till vår reservation om att återremittera detta ärende. Ärendet med dess fördelaktiga och sockrade upplägg för Internationella Engelska Skolan har lett till upprörda känslor och har fått närmare 7 000 stockholmare att skriva på en protestlista med krav på att stoppa utförsäljningarna. Vi socialdemokrater i Stockholms stad ställer oss bakom kravet på att stoppa utförsäljningen av Gubbängens gymnasium.

Anförande nr 87

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige, åhörare! ”Använd kapitalet i välfärdens tjänst!” Det är ett citat från en känd socialdemokrat, Göran Persson. Det är ju detta vi vill. Vi vill att det privata kapitalet ska hjälpa till att ge underlag för välfärdstjänsterna. I det här fallet är det till och med en friskola. Det finns ingen anledning att Stockholms stad ska vara en god hyresvärd för en friskola. Det är utomordentligt mycket bättre om friskolan hittar en hyresvärd någon annanstans. Vi har väldigt många skolverksamheter och skolbyggnader som Sisab behöver ägna sig åt. Det är alldeles utmärkt om Sisab inte behöver ägna sig åt denna friskola.

Nej, använd kapitalet i välfärdens tjänst, Kadir Kasirga!

Anförande nr 88

Borgarrådet K a s i r g a (S): Fru ordförande! Vilka kapitalister är det vi ska använda?

Det är intressant att höra på Björn Ljung från Liberalerna. Detta är en riktad utförsäljning till Internationella Engelska Skolan, en internationell skolkoncern. Varför gjorde ni inte likadant med Västbergaskolan, som ägs av en rektor och några lärare? Varför gjorde ni inte detta för dem? De är väl också kapitalet? Ni har inte gjort det för dem.

Ni väljer att genom politisk vilja och politisk handling sälja våra tillgångar och egendomar utan att göra några risk- och konsekvensanalyser av vad det kan betyda för stockholmarna. Det är dem vi mår om.

Anförande nr 89

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Sådana här frågor innebär såklart alltid jättesvåra avvägningar. Självfallet är det så. Jag tror dock att det är viktigt att vi kommer ihåg helheten här. Planen för Sisab är att vi under de närmaste tre åren ska investera hela 6,5 miljarder i nya kommunala skolfastigheter. Analysen för den här mandatperioden är att totalytan i Sisabs skolfastigheter kommer att ha ökat med hela 25 000 kvadratmeter om man inkluderar försäljningar och utbyggnad. Vi kommer alltså att växa. Då kommer vi hela tiden till frågan: Hur ska vi finansiera det här? Vi kan inte göra det med skatten. Vi kan dock lånefinansiera det, vilket vi gör väldigt mycket redan i dag i Stockholm. Min fråga till Socialdemokraterna blir: Vill ni finansiera det här med mer lånefinansiering, eller vill ni ta ut mer ur bolagen, till exempel ta ut mer ur allmännyttan? Vilken är er plan för de här 6,5 miljarderna i finansiering?

Anförande nr 90

K a d i r K a s i r g a (S): Fru ordförande! Martin Hansson! Vi styrde den här staden tillsammans förra mandatperioden. Vi klarade då av att bygga hyreslägenheter och ge uppdrag till våra allmännyttiga bolag att de skulle bygga, även till Sisab. Det gjorde vi tillsammans. Det går att driva en ekonomisk politik som inte går ut på att sälja ut strategiska skolfastigheter och samhällsfastigheter. Vi har en exploateringsmall. Vi har vår mark att sälja till privata aktörer. Där kan de bygga

bostäder. Det har vi ingenting emot. Men det här handlar om att vi tappar rådighet över en strategisk skolfastighet. Vi har ingenting emot att Internationella Engelska Skolan har bedrivit verksamhet sedan 1998. De betalar ju en hyreskostnad till Sisab. Det är bra för stockholmarna. Men det som händer nu är att vi tappar och förlorar kontrollen över skolplaneringen.

Anförande nr 91

Borgarrådet **Larsson (M)**: Fru ordförande! Vi måste reda ut en sak, Kadir Kasirga. Hur är det nu med det du påstår här? Du läste innantill ett anförande som kanske var avsett för någonting annat – jag vet inte. Det du säger är faktiskt att staden nu kommer att få ökade hyreskostnader. Jag förstår inte riktigt vad du menar med det. Staden kommer ju inte att hyra den här skolan. Men det kanske är så att du har tänkt att staden ska ta över verksamheten på något sätt. Det blir väldigt konstigt.

Vi måste bestämma oss för vad vi ska debattera om. Nu ska vi prata om Borrsvängen 13 och den fastighet där Internationella Engelska Skolan har bedrivit verksamhet sedan 1998. De ska fortsätta göra det och vill utveckla den. Har du, som sitter i Sisabs styrelse, någon gång sagt att just den här fastigheten skulle renoveras före alla andra? Eller var det så att den här fastigheten skulle ligga längst ned på den där listan, som det faktiskt var? Är det så att du har föreslagit att den här fastigheten ska renoveras? Vi tycker att det är bra att de nu kan renovera den själva.

Anförande nr 92

Kadir Kasirga (S): Fru ordförande! Det märks att Joakim Larsson inte är skolpolitiker. Så här är det, Joakim: När Internationella Engelska Skolan får möjlighet att bygga ut sin skola med ett antal elever kommer det att drabba våra kommunala skolor, som kommer att dräneras på elever. Då har vi fortfarande kostnader som vi kommer att betala för dessa kommunala skolor. Det kommer inte att bli mindre hyreskostnader för att 30 elever försvinner från Hökarängsskolan. Det är det som kommer att leda till hyreskostnader. Det är detta jag pratar om.

Det är det här som det handlar om. Jag vet att Clara Lindblom har skickat några exemplar till majoriteten av en bok som heter *De expansiva*. Jag råder er att sätta er med den boken och läsa vad detta handlar om. Det hoppas jag att ni gör.

Anförande nr 93

Borgarrådet **Bjuggren (S)**: Ordförande, fullmäktige och stockholmare! Detta ärende handlar bara om den här skolan, vill Joakim Larsson väldigt noga påpeka. Men det berör ju också att staden förbinder sig att sälja Gubbängshallen. Det är en idrottshall som används av den här skolan men också av andra kommunala skolor och av idrottsföreningar, bland annat Sköndals IK, Stockholms Taidoförening, Hammarby Innebandy, Hammarby Basket, Hammarby Futsal, Hammarby Goalball, Farsta Karate, Stockholm Södra Kendoklubb – listan kan göras än längre. Vilka blir konsekvenserna för dem när de här hallarna säljs? Vilka blir konsekvenserna för de tusentals barn som använder hallen i samband med Eken Cup varje sommar? Ska Stockholms stad

förbinda sig att hyra idrottshallarna även för de kommunala skolorna? Till vilket pris då? Det som många privata aktörer har förstått, men som jag inte vet om den här grönbå majoriteten inte förstår eller bara skiter i, är ju att det är lukrativt att köpa offentliga fastigheter och sedan hyra tillbaka dem till i det här fallet samma kommun.

Utredningarna är extremt tydliga. Riksgäldens slutsats är att nackdelarna är otvetydiga och väl underbyggda. Den mest uppenbara nackdelen är just att det blir högre kostnader, eftersom man har en så kallad överbrygningsfinansiering. Kommuninvest har analyserat skillnaden mellan att äga och att hyra sina fastigheter och kommit fram till att det är mer ekonomiskt fördelaktigt för en kommun att äga sina fastigheter. På 30 års sikt kan kostnaden bli så mycket som dubbelt så hög för kommunen.

Åtminstone Joakim Larsson har pratat mycket om investeringsbehovet och att det här ska rymma andra investeringar. Men faktum är ju att det här är ett odemokratiskt sätt att gömma undan investeringar i balansräkningen. Det är likväl stockholmarna som får stå för notan, men det ser ut som en driftskostnad i stället för att se ut som en investering. Det kommer att kosta, antingen i form av besparingar i stadens verksamheter eller på sikt i form av höjda skatter.

Det här är ett svek. Det är ett svek mot de idrottande barn som är osäkra på framtiden i Gubbängshallen, och det är ett svek mot alla stockholmare som är med och bidrar till våra gemensamma skatteintäkter. Jag tycker att den grönbå majoriteten ska lyssna på de tusentals stockholmare som redan har skrivit under protestinsamlingarna, ta tillbaka detta och göra om beslutet. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets förslag om återremiss.

Anförande nr 94

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska inte ta Göran Perssons citat om att använda kapitalet i välfärdens tjänst, utan nu ska jag försöka mig på en räkneoperation igen. Hassan Jama och jag hade ett roligt replikutbyte vid budgetdebatten. Vi har nu i Stockholms stad en låneskuld på ungefär 75 miljarder. Ni har varit flitiga med att bidra till den, och vi har inte protesterat, för det är bra att bygga bostäder och så vidare. Sedan har vi hamnat i en lite annorlunda situation i och med att den här låneskulden blir så hög. Om vi skulle få sänkt kreditbetyg igen är nämligen risken att vi liksom Göteborg får en ränta som är kanske en halv procent högre. Det skulle betyda 375 miljoner kronor som staden måste betala extra för sina lån. Detta hittar inte jag på när jag står här. Genom att i stället låta kapitalet träda in i välfärdens tjänst slipper vi kreditvärdighetsminskningar och kostnadsökningar om 375 miljoner kronor per år.

Anförande nr 95

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Nya Karolinska är ett av de mest berömda exemplen på hur man gömmer undan investeringar i driftsbudgeten i stället för att ta dem i investeringsbudgeten, Björn Ljung. Det här är bara en variant av samma sak. I stället för att man betalar för byggandet av sina idrottshallar och renoveringar av sina skolor gömmer man undan det i en driftsbudget där man i stället hyr en idrottshall. Detta är

en väldigt enkel ekonomisk övning som både Riksgälden och Kommuninvest som sagt har granskat och visat på. Jag tror att de flesta av er egentligen förstår det här om ni tittar på er egen boendesituation. Om man har råd att äga sitt boende blir det i längden billigare än om man hyr det av någon annan. De flesta tar ett sådant privatekonomiskt beslut. Man borde ta samma ansvar när man sitter och styr i en kommun. Men ni väljer att ta dåliga ekonomiska beslut på bekostnad av stockholmarna.

Anförande nr 96

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag reagerade ganska kraftigt, Emilia Bjuggren, när du sa att det här är ett svek mot alla barn och unga som idrottar i Gubbängshallen. Jag tror att du var här på frågestunden. Då besvarade jag frågor från Hassan Jama om precis detta och tydliggjorde att det inte är aktuellt att sälja Gubbängshallen till en privat aktör som renoverar den och sedan *inte* hyr ut den till idrottsnämnden så att vi i vår tur kan hyra ut den med nolntaxa till barn- och ungdomsidrotten. Om det är någon som ägnar sig åt ett svek är det väl ni, som sprider den här typen av rykten. Det har aldrig varit aktuellt att Gubbängshallen inte skulle hyras ut till föreningslivet i enlighet med de taxor som är beslutade i kommunfullmäktige. Jag vet inte varifrån du har fått det. Men om vi ska snacka om svek är det väl att sprida den typen av helt ogrundade rykten.

Anförande nr 97

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Det som är problemet med det här är – som även borgarrådet själv sa under frågestunden – att kostnaden måste tas någonstans. Det blir troligen hos idrottsnämnden, när man får betala den högre hyran. Detta är självklart bra givet utgångsläget: att man tänker sälja oavsett pris. Det är bättre att man tar den hyran än att man inte gör det. Men det kommer fortfarande att vara idrottsnämnden som får bära den kostnaden. Ett alternativ är då att få mer finansiering till idrottsnämnden genom högre skatt – hellre det i det läget, säger jag. Men jag är djupt orolig för att en grönblå majoritet i stället väljer att spara på verksamheten för att ha råd med de ökade hyrorna, vilket är vad vi har sett hittills och vilket också väldigt många i Gubbängen är oroliga för. Det är därför de skriver under de långa protestlistorna mot de här försäljningarna.

Anförande nr 98

Borgarrådet L a r s s o n (M): Emilia Bjuggren! Den här majoriteten investerar i praktiken 25 miljarder per år i staden. Vi har hört Katarina Luhr berätta om de stora investeringar som sker inom vattenområdet. De är viktiga för staden med tanke på skyfall och så vidare. Vi bygger många skolor. Vi behöver fler idrottshallar. Stadsutvecklingen innebär stora investeringar. Att då påstå att försäljning av en skola till en aktör som har funnits i den sedan 1998 får de konsekvenser som du beskriver är ganska hårresande. Det här är inget annat än en väldigt tidig del av valrörelsekampanjen. Jag tycker att det är lite sorgligt, för det här kommer att innebära att vi får mer idrott och mer pang för pengarna, som ni brukar säga. Man får mer verksamhet, mer skolverksamhet, med minimal risk för skattebetalarna. Det tycker vi är bra.

Anförande nr 99

Borgarrådet B j u g g r e n (S): Vet du vad som är hårresande, Joakim Larsson? Det är hårresande att du försöker snacka bort det här och säga att det bara skulle handla om en liten skola. Det här är en del i ett större paket och en strukturell politik som ni för. I det här aktuella fallet innebär det också minskade intäkter till Sisab, som i sin tur har flaggat för att det kommer att göra att de kan betala in mindre till stadens gemensamma finansiering av de nödvändiga investeringar vi står inför.

Att du dessutom blandar ihop detta med investeringar som är avgiftsfinansierade visar bara att du vill förleda stockholmarna att göra det här till en icke-fråga när det handlar om att ni vill gömma undan investeringarna från balansbudgeten, så att det ser ut som att vi inte har stora investeringar. I stället kommer man att få betala dubbelt för dem med högre räntor; vi vet alla att privata fastighetsägare inte får lägre räntor i staden. Dessutom får stockholmarna stå för notan för aktiebolagens vinstmarginal. Det här kommer på sikt att bli betydligt dyrare för stockholmarna och innebära mindre rådighet över vår verksamhet. Jag yrkar bifall till Socialdemokraternas förslag till beslut.

Anförande nr 100

L i s a P a l m (FI): Ordförande och fullmäktige! Jag hade egentligen tänkt säga någonting annat så här i början av anförandet, men det finns ju en djup frustration från stockholmarna när vi nu ser hur skolfastigheter över hela Stockholm säljs ut. I dag lämnades det in en lång namninsamling med tusentals underskrifter som säger: Nej, det får vara nog nu! Vi kan inte sälja ut mer av våra gemensamma tillgångar, som skattebetalarna har lagt in resurser i och betalat för!

Det här är ett haveri. Det är ett haveri därför att det handlar om ett avtalspaket som det är väldigt svårt att hänga med i. Det handlar också om själva skolkoncernen, som får åka räkmacka. Det här är en skolkoncern där Skolinspektionen inte ens har kunnat förstå hur ägarstrukturen ser ut – vilka det är som styr, vart pengarna tar vägen och så vidare. Bara häromveckan kom återigen uppgifter om hur tjejjers kjolar mäts. Det är klart att folk blir upprörda. Det handlar inte om att vi skulle sprida några falska uppgifter, sprida oro och så vidare. Det är fullkomligt rimligt att folk reagerar, för folk är förbannade. Vi ser ju hur den här skolkoncernen utarmar kommunbudgetar i andra kommuner. Här ger vi räkmacka till samma skolkoncern.

Återigen: Det här är bara en del av Alliansens och Miljöpartiets idé om hur man ska sälja av ej strategiska fastigheter. Skolan är tydligen inte strategiskt viktig. Det är inte viktigt att behålla våra gemensamma tillgångar i vår ägo för att kunna planera för framtiden i det fall marknaden inte tycker att det är lönsamt att bedriva skolverksamhet. Det är ju inte så att de stora skolföretagen först och främst bryr sig om utbildningar, utan man ser något lukrativt i att kunna driva de här stora skolorna. Det är det här som blir problemet. Den dag det inte är gynnsamt kommer vi att stå där med en lokal vi inte kan planera för, eftersom vi har sålt ut den. Om vi ska köpa tillbaka den, vad blir notan för skattebetalarna då?

Ni gör hela framtiden alldeles oviss, och det är inte konstigt att folk är förbannade. Det har varit många protester i medier och på sociala medier, men ni fortsätter ändå med

den här djupt ologiska politiken. Jag blir förbannad på det helt enkelt. Jag yrkar på återremiss i enlighet med den reservation vi lämnat i kommunstyrelsen.

Anförande nr 101

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Som sagt innebär det här svåra avvägningar. Det sticker vi inte under stol med. Men jag måste ställa samma fråga till er i Feministiskt initiativ som jag ställde till Socialdemokraterna. Planeringen för investeringar i nya kommunala skolfastigheter de närmaste tre åren i Stockholms stad ligger på 6,5 miljarder. Beräkningen under den här mandatperioden på totalen, om man ser till hur mycket vi investerat och hur mycket som säljs, är att Sisab och våra skolfastigheter kommer att ha ökat sitt bestånd med 25 000 kvadratmeter.

Men det här måste finansieras. Vi kan enligt kommunallagen inte finansiera det via skatten, som ni vet. Då har jag samma fråga till er. Tycker ni att vi kanske kan lånefinansiera mer än vad vi gör i dag? Vi lånefinansierar ju som sagt väldigt mycket. Eller vill ni plocka ut mer ur bolagen, till exempel ur allmännyttan? Är det främst så ni vill finansiera detta? Var vill ni hitta de här 6,5 miljarderna, som vi nu ska investera de kommande tre åren?

Anförande nr 102

L i s a P a l m (FI): Det är roligt att Miljöpartiet äntligen säger något i frågan. Det har ju varit väldigt tyst från er. I medierna har ni avböjt att kommentera.

Jag har så himla svårt att förstå hur ni kan försvara den här försäljningen. På riksplanet har ni en politik, men här i Stockholm samarbetar ni med dem som absolut vill sälja ut hela Stockholm. Det är inte gynnsamt för staden. Det kommer att bli dyrare för staden om vi säljer ut och sedan hyr in oss själva. Det är inte ekonomiskt försvarbart.

Anförande nr 103

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Feministiskt initiativ är nu nästa parti att ställa frågor till. Martin Hansson har redan frågat varifrån vi ska ta alla de här pengarna. Som jag sa innan: Om vi fortsätter att öka vår låneskuld riskerar vi att behöva betala 300–400 miljoner kronor i ökade räntor. Detta går rakt in i verksamheten, där det måste betalas.

Det jag blir så himla trött på i den här debatten är att ni faktiskt inte riktigt håller er till sanningen. Ni kan fråga folk på Östermalm, Kungsholmen eller vad ni vill: Tycker ni att vi ska sälja ut våra gemensamma skolor till privata aktörer? Då skulle de flesta borgerliga väljare säga: Nej, det tycker vi inte.

Men ni talar ju inte sanning. Det här är en skola som redan drivs av en privat aktör. Detta måste man ta med i frågeställningen när man gör sina namninsamlingar. Tycker du inte att vi ska tala sanning med varandra?

Anförande nr 104

L i s a P a l m (FI): Självklart ska vi tala sanning. Det vore konstigt om jag sa någonting annat.

Det vi vänder oss emot är att man säljer ut våra skolfastigheter, som är en viktig tillgång för staden. Vi måste räkna med att Internationella Engelska Skolan till exempel kan lägga ned sin verksamhet, gå i konkurs eller flytta på grund av olönsamhet. Det är därför vi vill att fastigheten ska behållas i stadens ägo. I och med försäljningen finns det också en risk att stadens hyror kommer att öka. Vi kommer att betala mer, föreningarna får ökade hyror och så vidare. På lång sikt är detta inte ekonomiskt försvarbart för staden. Det kommer helt enkelt att bli dyrare i längden.

Anförande nr 105

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag tänkte ta en annan vinkling på detta. I och med den här affären är det så att Internationella Engelska Skolans planer är att växa och utöka med ett lågstadium, i alla fall om vi får tro informationen som vi får genom medier. Det står ingenting alls om det i underlaget för det beslut som vi ska fatta nu. Det finns ingen analys av behovet av elevplatser i beslutet. Det finns inga tankar om hur det skulle påverka de skolor som i dag finns i området. Det finns inga konsekvensanalyser av det över huvud taget.

Vi har försökt läsa lokalförsörjningsplanen noga. Enligt de analyserna finns det inget behov av fler lågstadieplatser i Gubbängen vare sig nu eller längre fram. Det finns inga planer på omfattande byggnation av bostäder. Det finns inte heller med något i lokalförsörjningsplanen om de planer som Internationella Engelska Skolan har, trots att samtalen mellan majoriteten och Internationella Engelska Skolan vad vi förstår har pågått länge.

En fråga som hänger i luften är: Hur ska de kommunala skolorna i närområdet – Gubbängsskolan, Skönstaholmsskolan, Hökarängsskolan och Tallkrogens skola – tänka framöver? Hur kommer det här att påverka deras ekonomi och deras förutsättningar? En av de svåraste sakerna för en rektor på en skola är att göra beräkningar inför framtiden och att utifrån den ekonomi man har i dag göra prognoser för hur den kommer att se ut nästa år – hur många elever kommer vi att få på lågstadiet, och vad kommer det att innebära? Det är elevantalet som avgör hurdan budgeten blir och vilken personal man har råd med, oavsett om fler krävs. Det avgör också vilka man vågar anställa på längre sikt och vilken andel man tvingas ha på tidsbegränsade anställningar. Det är alltså grundläggande förutsättningar för att bygga upp en verksamhet med god kvalitet. Det här beslutet innebär en ökad ekonomisk osäkerhet.

Det man kan fundera på då är: Kommer det här att påverka den närmaste kommunala skolan, Gubbängsskolan, som ju är väldigt populär och som just nu satsar enormt mycket på att bygga ut sin verksamhet för elever med särskilda behov och omfattande behov av stöd? Man investerar i lokaler och personal för att skapa mindre grupper. Hur stor är risken för att man kommer att behöva backa från det? Man kan också se på skolorna i närheten. Hur kommer det här att påverka planerna för en kapacitetsökning på Kvickenstorpskolan och Tallkrogens planer för treparallelligt låg- och

mellanstadium? Kommer det att påverka planerna för att äntligen skapa permanenta lokaler för Sköndalsskolan och Sandåkraskolan? Hur påverkas planerna för en ny F-9-skola inom Stora Sköndal när man måste ta i beaktande att Internationella Engelska Skolan kanske utökar sin verksamhet? Vad händer? Det är många frågor men inga svar. Jag yrkar på återremiss.

Anförande nr 106

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Nu, Tina Kratz, är du egentligen inne på frågan om det fria skolvalet. Det är det du egentligen ifrågasätter i ditt anförande. Det har ju ingenting att göra med vem som äger skolfastigheten Borrsvängen 13, utan du talar om planeringsförutsättningarna för skolorna i allmänhet i området. Gubbängsskolan, där jag har två bonusbarnbarn, är ju proppfull och behöver snarast byggas ut ytterligare. Det finns planer för att fler skolor ska byggas ut och byggas i området, eftersom det är enormt mycket barn i de stadsdelar som du räknar upp. I själva verket är detta inte ett argument från dig mot själva försäljningen av byggnaden, utan det är ett argument mot det fria skolvalet, som ni alltid har varit emot. Jag förvånar mig inte alls.

Anförande nr 107

T i n a K r a t z (V): Det är inte möjligheten att välja skola vi är emot, Björn Ljung. Vi är emot marknadsskolans mekanismer och hur de påverkar. Det jag vill lyfta fram här, för det ingår i det beslut man ska ta, är att man behöver ta höjd för och fundera kring hur detta påverkar verksamheter som i dag fungerar bra. Risken är att de dräneras på det sätt som hände i Tensta och som Clara Lindblom pratade om. När en bra skola plötsligt dräneras på elever från studievana familjer blir det en hastig förändring av möjligheten för den skolan att sköta sin verksamhet.

Vi vet också att lokalkostnaden är en svår börda för skolorna. Det krävs att man har ett väldigt högt antal elever. I det här området kommer det inte att bli ett väsentligt ökat elevantal på länge. Här sker inget sådant. Det finns planering för att fixa till skolor och så, men de höga elevtalen kommer i andra delar av Farsta – Larsboda och liknande.

Anförande nr 108

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det är alldeles uppenbart att vi inte kan göra så jättemycket åt det fria skolvalet i den här salen, vare sig man vill det eller inte, Tina Kratz. Men du rabblar ju upp en rad saker som behöver investeringar. Jag skulle säga att det största hotet mot dem inte är Internationella Engelska Skolan utan risken för att vi inte har råd att göra investeringarna. Det är också just därför vi vill fatta det här beslutet i dag.

Frågan har ställts tidigare och kan ställas igen: Hur anser du att man ska ha råd att göra alla de investeringar som både du och jag sitter i utbildningsnämnden och driver på för när det gäller nya skolor och nya verksamheter för barnens skull? Är det genom att belåna staden ännu mer? Är det genom att plocka ut ännu mer vinst ur våra bolag? Återigen: Det stora hotet mot de saker du nämner är inte Internationella Engelska

Skolan och det fria skolvalet, utan det handlar om att vi ska ha råd att göra investeringarna. Hur vill du lösa det?

Anförande nr 109

T i n a K r a t z (V): Fru ordförande! Jag tycker att det är oerhört viktigt att vi möjliggör god ekonomi för våra skolor. Jag förespråkar absolut de kommunala skolorna, som jag vet har en väldigt bra verksamhet i de här områdena. Jag tycker att det är viktigt för oss som sitter i Stockholms kommunfullmäktige att se till att de har goda förutsättningar att kunna planera långsiktigt utan att känna osäkerhet: Kanske kommer vi att tappa elever. Kanske kommer vi om något år att få en mycket sämre ekonomi. Ska vi våga anställa de här bra pedagogerna på lång sikt? Kommer vi att våga investera i att kompetensutveckla dem?

Det ekonomiska har Emilia Bjuggren och Clara Lindblom förtjänstfullt beskrivit. Det är flera här som har förklarat detta för er, Nike Örbrink. Om vi säljer ut skolorna och låter andra bygga och vi sedan ska stå för hyror och liknande kostar det i längden mer. Det är också värt att ha i åtanke att Internationella Engelska Skolan en dag kanske inte vill vara kvar där, går i konkurs eller liknande. Det är viktigt att vi tänker på de skolor vi ansvarar för.

Anförande nr 110

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Till att börja med är det viktigt att hålla i minnet att försäljningen inte bara omfattar Borrsvängen 13 utan även Borrsvängen 12 och Borrsvängen 9. Precis som Joakim Larsson var väldigt tydlig med under frågestunden är det här en del av ett större pilotprojekt. I det ingår alltså att Internationella Engelska Skolan ska köpa Gubbängens gamla gymnasium, där de bedriver verksamhet i dag, och den ständigt fullbokade Gubbängshallen samt dessutom bygga ut sin verksamhet med både ny skolbyggnad och en idrottsanläggning. Det är ett större pilotprojekt.

Det som jag har reagerat väldigt mycket på är att vi mer eller mindre ska ta ställning till det här pilotprojektet i dag. Vi sätter igång pilotprojektet i dag, men vi har inte fått någon samlad konsekvensanalys av vad det innebär. Tina Kratz tycker jag pratade väldigt bra om vilka konsekvenser ett minskat elevunderlag kan få för den kommunala skolan. Men om man inte är beredd att göra de analyserna skulle man åtminstone kunna göra en hänvisning till skolplanen och kolla hur staden bedömer elevunderlaget på sikt. Det har man dock inte gjort.

När det gäller idrottshallen – Borrsvängen 12 – och hyrorna där är det väldigt bra att man tänker sig att staden ska blockförhyra. Men det är inte heller någonting som har framgått i något ärende. När jag frågar exploateringskontoret vilket upplägg man tänker sig säger de att det förmodligen blir som med Brännkyrkahallen, det vill säga att vi innan hyran för hallen ens är förhandlad förbinder oss att hyra den. Det är det här som jag tycker är så märkligt. På vilket sätt skulle det vara en bra affär för stockholmarna att vi säljer något som vi äger, till exempel en hall, och sedan förbinder oss att hyra in oss där, utan att veta var hyresnivåerna landar?

När man lyssnar på vissa som står i den här talarstolen låter det som att privata fastighetsbolag bygger skolor, äldreboenden och idrottshallar som en del i någon form av välgörenhet. De bygger idrottshallar så att kommunen ska slippa, och så behöver vi inte betala någonting. De ger den här hallen till oss för att vara snälla. Så är det självklart inte, och det vet ni också. En privat fastighetsägare gör bara investeringar som de räknar med ska ge avkastning. Stockholms stad kommer givetvis att stå för hela deras investering, kapitalkostnader, produktionskostnader, ränta, risk och så vidare – plus en rejäl vinst på det.

Ja, staden måste ta lån för att investera i en idrottshall. Men det måste en privat aktör också, kan jag säga. De måste dessutom leverera vinst, till skillnad från om staden äger hallen och tar ut en självkostnadshyra. Det finns inga ekonomiska argument för att sälja en idrottshall som man äger för att sedan hyra in sig i den. Det är strikt ideologiskt drivet. Det kommer att bli som i den gamla kiss-i-byxan-liknelsen. På kort sikt är det positivt med en renoverad idrottshall, men sedan kommer det att bli mycket dyrare för skattebetalarna än om vi investerat i hallen själva. Jag yrkar bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen om återremittering.

Anförande nr 111

M a r t i n H a n s s o n (MP): Det är såklart intressanta resonemang som Clara Lindblom för fram, och det här är väldigt svåra frågor. Men jag måste ställa samma fråga till er i Vänsterpartiet som jag redan har ställt till FI och Socialdemokraterna, för jag får fortfarande inte helt och hållet ihop er investeringsbudget.

Detta handlar väldigt mycket om att staden tar sitt ansvar. Jag upprepar det igen: Planen är att vi ska investera 6,5 miljarder i nya kommunala skolfastigheter de kommande tre åren. Det är väldigt mycket. Analysen är att våra skolfastigheter under den här mandatperioden kommer att ha ökat med 25 000 kvadratmeter när man lägger ihop försäljningar och investeringar. Det är en ökning som kommer att ske, men det gäller att hitta pengarna. Vi kan enligt kommunallagen inte ta dem via skatten. Vi kan lånefinansiera, och det gör vi redan i dag väldigt mycket i staden. Men det räcker inte. Vi kan plocka ut ur bolag. Det sker delvis också. Jag undrar vad ni i Vänsterpartiet har för svar. Vill ni plocka ut mer ur bolagen, eller vill ni lånefinansiera än mer? Hur vill ni samla in de här 6,5 miljarderna?

Anförande nr 112

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Just att staden har så höga investeringskostnader framöver är i sig ett tungt skäl till att inte gå in i dåliga affärer, Martin Hansson.

Vi har till exempel beräkningar från Kommuninvest, men det finns också en mängd andra uträkningar. Kommuninvest är ett finansbolag med 293 medlemmar som utgörs av kommuner och regioner. Det de strikt rekommenderar sina medlemmar är att äga i stället för att hyra när det handlar om långsiktig verksamhet och lokaler som man har långsiktigt behov av. Hur du än vänder och vrider på det blir det billigare för staden att ta ett lån och sedan gå in och bygga hallen själv än att långsiktigt hyra in sig. Så är

det. Det finns fina nationalekonomiska modeller som man kan använda för att räkna på det.

Det som stör mig här är att ni inte ens har räknat på det. Det är ju det som är problemet. Det finns inga uträkningar av vad det här kommer att kosta skattebetalarna på sikt. Det finns inga uträkningar eller redovisningar vad gäller elevunderlaget och föreningarna. Det är dåligt utrett. Det är därför vi ska återremittera ärendet.

Anförande nr 113

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Clara Lindblom! Jag vill börja med ett förtydligande. Det finns ingenting i det beslut som vi ska fatta i dag som säger att staden ska hyra in sig i Gubbängshallen helt utan att ha förhandlat hyra och helt utan att ha haft någon kravställan. De besluten kommer ju att komma. Just nu jobbar vi intensivt med att få till anläggningarna i Brännkyrka, Vårberg och Sätra samt Slakthushallen. Det handlar till stor del om att några av de här anläggningarna är i mycket dåligt skick. Därför är det väldigt bråttom. Det är inte riktigt lika bråttom med Gubbängshallen. Men det kommer att komma ärenden där vi kravställer och ser till att vi ska hyresförhandla. Det är inget beslut som vi fattar i dag, så detta stämmer inte.

Vi investerar 4 miljarder i nya idrottsanläggningar fram till 2026. Ni avsätter inga egna budgetmedel i er oppositionsbudget för att investera i Gubbängshallen. Hur hade ni tänkt göra det?

Anförande nr 114

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Vi har utökat idrottsnämndens investeringar i vår budget. Det är en oppositionsbudget. Ni gjorde inte egna sådana uträkningar när ni satt i opposition, Karin Ernlund.

Det du säger är att det inte finns något som är klart vad gäller hyra och så vidare. Ja, och det är ju det som är problemet. Man kan jämföra med Brännkyrka, som du hela tiden drar paralleller till. Jag sitter ju i exploateringsnämnden. Där har man skrivit under en avsiktsförklaring om att hyra in sig i Brännkyrkahallen, och det har man gjort innan man har förhandlat hyran. Vi förbinder oss att gå in och hyra hela hallen, men vi vet inte till vilken kostnad. Det är väl jättebra att föreningarna inte ska behöva stå där med höjd hyra, men då får ju idrottsnämnden bära kostnaden för mellanskillnaden i stället.

Detta är som om jag skulle bo i en bostadsrätt – nu bor jag egentligen i hyresrätt – och välja att sälja den till dig för att sedan hyra den och i efterhand komma och säga: Du, förresten, hur mycket tar du i hyra?

Detta riskerar att bli en väldigt dålig affär för stockholmarna. Vi vet av erfarenhet att det är dyrare att hyra in sig än att äga. Det finns inga exempel på när det har varit på annat sätt. Det har din egen förvaltning visat.

Anförande nr 115

Borgarrådet L a r s s o n (M): Fru ordförande! Jag noterar att ni vill återremittera det här ärendet, Clara Lindblom. Ni vill ha svar på ett antal frågor. Självklart kan man minoritetsåterremittera detta. Men det kommer inte att hjälpa om vi nästa gång ska debattera ett annat ärende. Jag tycker att det är viktigt att vi ändå konstaterar att det ärende vi har uppe i dag är viktigt att debattera, för det handlar om huruvida den här aktören ska ha möjlighet att friköpa denna skola, som man har haft verksamhet i sedan 1998. Det är det som det handlar om.

När det gäller de andra saker du diskuterar vill vi vara öppna och säga att detta är en del av vår pilottanke att försöka testa våra egna metoder för hur vi gör investeringar. Vi tror nämligen inte att staden vet allt bäst hela tiden, som du tycks tro, utan vi tror att vi kan lära oss av de här processerna och studera hur man kan utveckla staden och få fler hallar och fler skolor tillsammans med aktörerna. Men det här ärendet handlar om någonting annat, och nu ska vi väl snart gå till beslut gällande återremissyrkandet, antar jag.

Anförande nr 116

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det framgår med all önskvärd tydlighet av Sisabs tjänsteutlåtande och av dina egna svar under frågestunden att de här sakerna hänger ihop, Joakim Larsson. När man ställer en direkt fråga till exploateringskontoret får man svaret att det är fråga om en utveckling av hela det här området: Borrsvängen 13, Borrsvängen 12 och Borrsvängen 9. Hade det här varit en majoritet som velat vara transparenta och tydliga och faktiskt på riktigt velat göra det som är bäst för stockholmarna hade man tagit ett inriktningsbeslut för helheten.

Internationella Engelska Skolan har som affärsidé att locka till sig högpresterande elever genom glädjebetyg men också till exempel genom den väldigt märkliga klädkoden. De signalerar ordning och reda för att de vill ha de billigaste eleverna. Vad kommer detta att ge för påverkan? Och hur blir det med föreningarna och hyran? Vad händer med idrottsnämndens budget? Alla de här sakerna skulle vi ha fått svar på i ett inriktningsbeslut för helheten. Men nu bryter ni upp det i flera olika delar, och det gör det svårt för oppositionen att sätta sig in i ärendet. Det blir också väldigt svårt för allmänheten. Det här ärendet är illa utrett, och det är bra att vi återremitterar det.

Anförande nr 117

I n g e l a E d l u n d (S): Ordförande, fullmäktige och stockholmare! I Moderaternas Stockholm är inte ens skolbyggnader strategiskt viktiga att äga, kan jag konstatera. Det är minst sagt ledsamt att ni har en så låg ambitionsnivå och att ni är beredda att avsäga er ansvaret för kärnan i ett demokratiskt samhälle, nämligen utbildningen.

Jag har två frågor till det moderata styret i Stockholm. Det har pratats en del om namnunderskrifter. Här har jag 2 202 underskrifter från personer som inte håller med om att försäljningen är bra för dem själva. Tillsammans med åtminstone en namninsamling till är det en bra bit över 7 000 som på bara några veckor har visat att

de håller med oss. Eftersom finansborgarrådet tyvärr inte är här i kväll tänker jag överlämna vår lista till borgarrådet Joakim Larsson, som gärna får begära replik och svara på om underskrifterna har någon betydelse för er i majoriteten eller om ni tänker köra vidare på er inslagna väg.

Det finns inget som kan tvinga ett aktiebolag att göra samma saker som vi eller att ha samma perspektiv vad gäller ansvar. Det är lite som med fabeln om grodan och skorpionen. Skorpionen lovar att inte sticka, men i slutändan sticker den ändå, för det ligger i dess natur. Ett aktiebolags natur är att leverera vinst till ägaren. Vad gör ni om inte köparen håller vad den lovar? På vilket sätt och med vilka medel ska ni säkerställa att köparen verkligen kommer att bedriva utbildning och idrottsverksamhet för barn och unga på både kort och lång sikt? Vad händer om det blir mindre lukrativt i framtiden för IES att bedriva skola?

Stockholm är en rik kommun. Vi har råd att bygga, äga och förvalta lokaler. Det ger oss rådighet, och vi kan säkerställa verksamheten. Det är tydligt att vi behöver en ny moralisk kompass inom politiken och politiker som tar ansvar för det vi är satta att ta ansvar för. Jag yrkar bifall till förslaget om återremiss.

Anförande nr 118

P e t e r J ö n s s o n (M): Ingela Edlund! Jag hoppas att du inte blir besviken nu över att det inte är Joakim Larsson som får replik först.

I och med att du frågade vad som är strategiskt tänkte jag att jag skulle göra ett förtydligande. Sisab är ett skolfastighetsbolag där jag är styrelseordförande. Vår kärnuppgift är att tillhandahålla lokaler till kommunala skolor och kommunala förskolor. Vakanser är inte vår kärnuppgift. Vi hade Tensta Träff och Tensta gymnasium tidigare. Det är inte heller Sisabs kärnuppgift att hyra ut till externa hyresgäster. Med externa hyresgäster menar vi primärt friskolor. Sådana fastigheter blir därmed icke-strategiska. När hyresgästen vill köpa fastigheten eller när det finns ett stort underhållsbehov är det helt naturligt att vi gärna säljer för att kunna investera i våra kommunala skolor och förskolor. Därför är Borrsvängen inte strategiskt för Sisab.

Anförande nr 119

I n g e l a E d l u n d (S): Jag förstår mycket väl att vi har helt olika definitioner av vad som är strategiskt ägande och inte, Peter Jönsson. Den diskussionen är vi vana vid i alla möjliga olika nämnder och bolag. Jag kan bara konstatera att jag tycker att ni gör fel bedömning. Det är strategiskt att ha rådighet över utbildningen och de lokaler som utbildningen bedrivs i. Det är Stockholms stad, kommunen, som kan stå för den verkliga långsiktigheten. Den kan vi inte vare sig begära eller lita på att privata företag står för.

Anförande nr 120

Borgarrådet L a r s s o n (M): Jag kan berätta att även Sisab är ett aktiebolag, som drivs av det regelverk och den lagstiftning som aktiebolagslagen utgör.

Hur som helst tycker jag väl att det var ett framsteg när du nu pratade om att du tycker att vi gör felaktiga bedömningar, Ingela Edlund, jämfört med när du sa att det är omoraliskt. Det tycker jag nämligen är en väldigt märklig diskussion.

Jag tycker att det är rent fel att ni vill investera så pass mycket i en fristående aktörs verksamhet. Ni vill investera så mycket som behövs för att renovera en skola och – om det är framtiden – även bygga en till skola som ska hyras av just den här aktören. Varför ska skattebetalarna stå för hela den summan? Jag förstår det inte. Jag kommer aldrig att förstå det. Och varför är ni så rädda för det fria skolvalet? Det är ju precis det som en efter annan säger i talarstolen.

Nu ska jag ta emot underskrifterna och le åt fotografen.

Anförande nr 121

I n g e l a E d l u n d (S): Vi har inte riktigt tid att dra den här debatten ända till slutpunkten, men någon gång kanske jag kan få tid att förklara så att du förstår, Joakim Larsson. Det är strategiskt att ha kontroll över hela stadens utbildningsverksamhet. Det är strategiskt att se till att vi har rådighet över de lokaler där utbildningen bedrivs. Men nu ska jag nöja mig med att överlämna dessa 2 202 namnunderskrifter, inklusive min egen. Jag hoppas verkligen att ni tar er tid att fundera över att så många stockholmare är så oroliga över den här frågan.

Anförande nr 122

N i k e Ö r b r i n k (KD): Det känns tråkigt att komma upp i talarstolen nu, efter det här festliga överlämnandet av namnunderskrifter! Men det var länge sedan någon lät lite positiv om det här ärendet i talarstolen, så jag åtar mig det uppdraget.

Det är utan tvivel så att Stockholm växer och ska fortsätta att växa. En av de kanske mest grundläggande uppgifter vi i den här salen har åtagit oss är att skapa förutsättningarna för stockholmarna och Stockholms elever att kunna leva i Stockholm i ljuset av det. Det är verkligen så att inget beslut vi fattar bara handlar om här och nu, utan det handlar om nästa generation. Här är skolan en av de mest grundläggande byggstenarna.

De kommande 20 åren kommer det, som vi redan har hört, att finnas behov av ett fentioatal nya skolor. Utöver det vill vi också fortsätta att utveckla möjligheterna för idrott och göra andra typer av investeringar. Det är sannerligen ett hästjobb vi har åtagit oss i den här salen. Men i ljuset av det är jag särskilt positiv till det här ärendet och till att den grönblå majoriteten nu söker nya möjligheter att skapa mer kapital för att kunna göra de alldeles nödvändiga investeringar som krävs för framtiden.

Det här beslutet gällande Gubbängen innebär helt enkelt att de ungefär 900 elever som faktiskt har valt Internationella Engelska Skolan kommer att kunna fortsätta att gå till sin skola medan vi här inne får större möjligheter att fortsätta att investera för nästa generations stockholmare. Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 123

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Fru ordförande! Jag har suttit och lyssnat på den här debatten. Ni säger att det inte handlar om ideologi utan om att spara pengar åt staden, att möjliggöra större investeringar för staden och att släppa in annat kapital för att hjälpa till i den här processen, som onekligen kostar mycket pengar. Men som har framkommit är det här helt enkelt dålig ekonomi. Jag vill försöka förtydliga det argumentet ytterligare, för det går inte riktigt hem. Ni är felunderrättade. Jag bekymrar mig faktiskt över nivån på den ekonomiska kunskapen hos er som sitter på vänstersidan av mittgången från talarstolen sett.

Riksgälden får väl ändå betraktas som något slags experter på det här. Emilia Bjuggren lyfte också fram dem. De säger att nackdelarna med OPS, det vill säga att låta privata intressen bygga eller renovera en lokal – i det här fallet Gubbängshallen – och sedan hyra tillbaka den är otvetydiga och väl underbyggda. Den mest uppenbara nackdelen för staden är de väsentligt högre finansieringskostnaderna. Att det skulle skapa möjligheter för större kommunala investeringar, som vi hör gång på gång, är fel, skriver Riksgälden. OPS är ingen genväg till fler investeringar, för i slutändan är det i alla fall alltid staden som står för notan.

Om vi hårdrar det skulle vi kunna säga så här: Ju fler dåliga affärer vi gör genom att till exempel ingå OPS-avtal med Internationella Engelska Skolan och andra, desto mindre kan staden låna till en bra rating, eftersom låneförmågan står i direkt relation till stadens betalningsförmåga. Om vi gör dåliga affärer som slår direkt på budgeten kan vi låna mindre.

Om det här inte handlar om ideologi – och om det inte handlar om att ge skattepengar till Barbara Bergström och andra, vilket jag verkligen hoppas att det inte gör – så är det ett ekonomiskt feltänk. Det var i Storbritannien man en gång började med OPS på 1990-talet. Där har man konstaterat att kostnaderna blir 40 procent högre för skolor och 70 procent högre för sjukhus om man använder OPS jämfört med om man använder offentlig finansiering. Den brittiska staten har nu – under toryregeringen – beslutat att helt sluta med OPS-lösningar. Ni säger att det inte handlar om ideologi, men ni agerar som de sista nyliberalerna.

Anförande nr 124

B j ö r n L j u n g (L): Fru ordförande, fullmäktige och åhörare! Jag ska försöka med lite enkel matematik igen, Rikard Warlenius. Jag vet att du är en begåvad man. Du säger att vi inte förstår ekonomi och så vidare. Men jag ska bara säga något mycket enkelt. Om det är någonting du alltid måste kunna i matematik är det procenträkning, lärde mamma mig. Jag är väldigt bra på matte. Det kan jag säga, även om de flesta säger att de är dåliga på matte. 1 procent av 75 miljarder är 750 miljoner. Göteborgs stad har betydligt sämre kreditrating än vi. Om vi får sämre kreditrating och det blir en höjning med 1 procent ska 750 miljoner ut ur resultatet och in till bankerna. Om vi får en räntehöjning, som alla nu flaggar för, på 1 procent är det också 750 miljoner. I värsta fall får vi bägge delarna eller en kombination. Jag brukar säga 375 miljoner, för jag vill inte överdriva. Men varifrån tar du dessa 750 miljoner?

Anförande nr 125

R i k a r d W a r l e n i u s (V): OPS är ingen genväg till fler investeringar. Kostnaden landar på staden i alla fall. Jag kan rikta samma fråga till dig, Björn Ljung: Varifrån tar du dessa 750 miljoner? Räntan kan stiga, men tror du inte att de som hyr ut lokaler till staden kommer att ta höjd för räntehöjningar? Det är ett nollsummespel i det avseendet. Vad som är viktigt att återigen understryka är att det som du föreslår är en sämre affär från början. Det drabbar staden mer och värre. Det här är också faktiskt väldigt enkel matematik. Om vi har en bra betalningsförmåga får vi också låna pengar till väldigt låg ränta. Det står i relation till det. Varför tror du att Sigtuna eller Jönköping får låna mindre pengar än Stockholm? För att de är mindre och kan betala mindre – exakt, just det!

Anförande nr 126

Borgarrådet L a r s s o n (M): Rikard Warlenius! Jag tror i och för sig att många av oss i den här salen drivs av ideologi. Det är väl ingen som har förnekat det. Jag vet inte riktigt varifrån det där påståendet kommer. Det finns säkert de som av rent logiska skäl har kommit fram till det här också, men nog kan det vara av ideologiska skäl.

Du säger i ditt inlägg att du tycker att det verkar som att vi nu ska ge den här aktören en massa fördelar och ekonomi, överföra resurser till dem och så vidare. I själva verket är det precis detta som du nu förespråkar. Du tycker ju att staden och Sisab, vårt bolag, ska gå in och tidigarelägga den investering som egentligen ligger längst ned i hörnan på listan. Man ska renovera den här skolan för 110 miljoner, och det ska skattebetalarna stå för, fast det är en fri aktör. Varför, Rikard! Jag begriper det inte.

Anförande nr 127

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Joakim Larsson! Jag tror att du nästan var den som satte tonen här genom att börja prata om att det är valrörelse, att detta inte är en så himla stor fråga och att det bara är en rent ekonomisk argumentation från er sida. Nu står du och säger att det är ideologi. Då förstår jag det bättre. Ni har en ideologisk nyliberal syn och tycker att staden ska hjälpa till och förse näringslivet med vinster, eller? Jag undrar.

Men det var inte det som var min ingång. Ni har hela kvällen argumenterat utifrån ett ekonomiskt resonemang och sagt att det här är bra för stadens ekonomi. Jag har tillsammans med andra försökt visa att så inte är fallet.

Anförande nr 128

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Ordförande! Under alla år av borgerligt styre har gång på gång beslut fattats om försiktig avyttring, om aktiv fastighetsförvaltning, om avknoppning eller om att låta andra ta ansvar. Allt detta är sköna omskrivningar för försäljning, privatisering eller märkliga hyresavtal. Löftena har alltid varit att det här ska gynna staden och medborgarna. Löften har alltid getts om att det ska vara en bra affär för skattebetalarna. Men motsatsen har visat sig gång på gång. Jag skulle vilja påminna om en promille av meritlistan.

År 2010 sålde Stockholm Vatten sin uppgraderingsanläggning för biogas i Henriksdal. Senare tvingades staden köpa tillbaka den för att kunna genomföra utbyggnaden av Henriksdal. Det gjordes en så kallad avknoppning av hemtjänsten i Skarpnäck för 1 ½ miljon. Efter bara nio månader hade företaget gått med 1,9 miljoner i vinst. Utförsäljningen till det hårt kritiserade företaget Boulton skulle vara lyftet för förorternas köpcentrum och för företagen, men snarare blev det ett slag i ansiktet på både de boende och företagen. Som vice ordförande i SGA Fastigheter ser jag att Stockholm Live får hyra Globen, Annexet och Hovet för endast 2–3 miljoner per år, samtidigt som staden måste betala en halv miljon för ungdomshockeyns tider på arenorna.

Nu ser vi det här ärendet: försäljningen av skolan på Borrsvägen 13. Det står tydligt att det är ett led i ett pilotprojekt som även innefattar Gubbängshallen. I er budget ser vi tydliga exempel på hur ni vill fortsätta med utförsäljning. Ska vi renovera våra idrottsanläggningar ska de först säljas till privata företag. Ska vi bygga nya ska de byggas av privata företag. Sedan ska vi hyra dem. Detta gör ni trots att Kommuninvest nyligen visade att det nästan alltid är billigare att äga själv. Om några år befarar jag att vi kommer att ha svart på vitt att nya generationer av moderata och andra borgerliga politiker ingalunda har förmågan att lära av historien. Samma misstag kommer att göras om gång på gång, fast av nya generationer. Skillnaden är nyanser. Jag vill därmed avsluta genom att yrka bifall till Socialdemokraternas och Vänsterpartiets gemensamma reservation i kommunstyrelsen, vilket betyder en återremiss av ärendet.

Anförande nr 129

B j ö r n L j u n g (L): Ordförande, fullmäktige, åhörare! Det är så att vi ändå försöker att vara sanningsenliga här. Vi pratar om två olika saker. Ni pratar om OPS, sale-leaseback-lösningar och allt möjligt. Men det är inte vad det här handlar om. Det här handlar inte om att sälja någonting och sedan hyra tillbaka det. Det här handlar om att vi sprider gracerna vad gäller Stockholms enormt stora investeringar.

Vi får låna för vi har så god betalningsförmåga, heter det från er. Men det är just det vi inte får. Det handlar också om skuldutveckling och hur stor skulden är. Vi har vidtagit åtgärder så att Standard & Poor's medger en ökad kreditvärdering till Stockholms stad under de här åren. Det har vi gjort genom att bringa ned skuldökningen så att vi inte får en lika stor ränta att betala. Om man säger att vi har så god betalningsförmåga, ja, då skulle ju alla kommuner, regioner och stater som har ett någorlunda skattesystem få låna hur som helst. Betalningsförmågan är jättestor, för vi har ju hela skattekollektivet bakom oss, liksom.

Så fungerar inte ekonomi. Så fungerar inte vår demokratiska ekonomi. Så kan man tänka teoretiskt i ett planekonomiskt resonemang. Men så fungerar inte världen.

Jag önskar att vi kunde berätta lite närmare hur saker och ting fungerar och ta det till oss. Men det är ju så ni gärna vill låta det här framstå som att vi säljer ut välfärden, när det i själva i verket är tvärtom. Vi försöker att garantera välfärden, återigen. Vi försöker att låta kapitalet hjälpa oss och stå i välfärdens tjänst.

Det är det som är det kloka i kråksången. Om vi fortsätter att investera får vi sämre kreditvärdighet, och då får vi låna dyrare på vår jättelika låneskuld. Den har vi bidragit till, för vi tycker som sagt att det är bra att vi bygger bostäder, skolor och så vidare. Men vi kan inte fortsätta. 1 procents ränta på 75 miljarder är 750 miljoner, mina vänner. En halv procent är 375 miljoner. Det är pengar som välfärden måste ut med, och det är detta jag undrar hur ni får ihop. Svaret är att ni inte får ihop det.

Jag ber er bara tänka i flera steg och se på fakta. Ni kan läsa ekonomiutskottets protokoll där det står hur vår kreditvärdering har varit. Ni kan läsa finansrapporten varje månad. Gör det! Den är både intressant, spännande och lärorik. Lär er, vänsteroppositionen!

Anförande nr 130

R i k a r d W a r l e n i u s (V): Nu är det verkligen inte en ideologisk diskussion, utan nu är det en fakta- och kunskapsdiskussion, något som kan vara lite svårt att ha här i fullmäktige. Men jag måste återigen tyvärr meddela att du är felunderrättad om hur ekonomin fungerar.

Det är nämligen så att när vi sprider våra investeringar som staden ska ansvara för på flera parter som lånar till sämre ränta än vad staden gör och som dessutom har ett vinstkrav i den hyra som de sedan tar från staden blir stadens ekonomi sämre. Det gör inte att vi liksom får en sämre rating, därför att ju fler dåliga ekonomiska avtal vi gör och ju högre budgetutgifter vi har för vår verksamhet desto mindre pengar får vi låna till en bra rating.

Om vi har ett väldigt stort investeringsbehov är det så här att då får vi gå ut på marknaden och låna.

Anförande nr 131

B j ö r n L j u n g (L): Jag beklagar att det du säger inte stämmer. Det är ju inte så grunderna ser ut. I de dokument som jag försöker berätta om när det gäller Göteborg – du behöver inte gå längre – ser vi att med det omfattande och krångliga upplägg som Göteborgs stad har så har de väsentligt sämre lånevillkor än vi.

Vi slutar inte att låna, Rikard Warlenius! Jag är med och fattar lånebeslut varje månad tillsammans med Maria Hannäs, Karin Gustafsson och andra för att vi bygger bostäder i Stockholms stad. Men vi måste försöka bringa ned vår skuldökningstakt, annars får vi de effekterna som jag beskrev, det vill säga vi får sämre kreditvärdighet än vad vi har i dag och det betyder högre räntor att betala. Titta bara på Göteborg! Detta är fakta; det måste ni kunna ta till er.

Anförande nr 132

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Så att vi har det ur världen: Jag är fullt kapabel att läsa handlingar. Jag har också själv träffat Standard & Poor's och har haft möjlighet att få en dragning och ställa frågor och så vidare. Jag vet också var Göteborg ligger och hur de jobbar. Det är lugnt!

Jag kan väl säga så här att jag i grunden är kritisk till marknadsskolan och den orättvisa skolpengen. Jag tycker att det är problematiskt att den kommunala skolan och privata aktörer får lika mycket i ersättning trots att den kommunala skolan har så mycket större åtaganden. Jag är också väldigt bekymrad över att en allt större del av vår skolpeng inte går till lärare, undervisningsmaterial och så vidare utan faktiskt till hyra från så kallade samhällsfastighetsbolag, som precis som många skolkoncerner har insett vilken oerhört lukrativ affär den här skolpengen är.

Om man är kritisk till marknadsskolan och menar att det här är någonting som på sikt riskerar att utarma hela det svenska skolsystemet, då tycker jag att man ska fråga sig om man verkligen aktivt ska bidra till att en koncern som Internationella Engelska Skolan ska kunna expandera i Stockholm. Jag tycker också att man ska fråga sig om det är värt att göra det trots att det riskerar att gå ut över den kommunala skolan och utan en konsekvensanalys vad gäller till exempel hyran för idrottsnämnden.

Om man inte tycker att det här är problematiskt utan snarare kanske vill att privata aktörer ska ta större ansvar för det här och att rådgivet över skolplatser, ansvar för att vi behöver bygga ut och så vidare inte är någonting som samhället ska ha kontroll över, då tycker jag att man åtminstone kan begära av en beslutande församling av den här digniteten att faktiskt göra en risk- och konsekvensanalys av vad det innebär för lokalhyreskostnaden för staden på kort och lång sikt, det vill säga om den affär vi går in i när vi till exempel, till skillnad från vad vi gick höra här, faktiskt säljer vår egen idrottshall för att sedan hyra in oss i den verkligen är en bra affär för stockholmarna. Är det här verkligen någonting som vi ska gå in i med tanke på att vi kommer att få allt fler äldre, allt fler barn i befolkningen och allt färre som betalar skatt? Är det då verkligen så klokt att gå in i en lösning när vi vet att det på lång sikt är dyrare att hyra in sig än att äga själv? Redovisa åtminstone en sådan analys! Om man sedan väljer att trots det gå in i den här typen av överenskommelser av rent ideologiska skäl får det vara så. Då har vi i alla fall svart på vitt att man är beredd att låta stockholmarna betala mer för idrottshallen än om man renoverar den själv.

Återremittera det här ärendet, men ta det också som ett tillfälle att kanske prata med partikamrater på olika nivåer i landet och faktiskt se vad det är för slags skola vi vill ha på sikt. Vad vill vi ha för skola för stockholmarna? Jag hoppas att man tar den här chansen och tittar på ärendet en gång till.

Anförande nr 133

Borgarrådet L a r s s o n (M): Ordförande! Ärendet ska ju återremitteras, har jag förstått, så jag tänkte inte locka upp alla i talarstolen på nytt utan bara säga tack för en bra debatt! I den mån någon lyssnar på debatten tycker jag att vi har rätt ut en del både ideologiska skillnader och även olika synsätt på hur staden och stadens bolag kan hantera den skuldutveckling som vi är i.

Vi tar naturligtvis tillbaka ärendet, vilket minoritetsåterremissen innebär, och sedan ser jag fram emot nästa debatt. Jag vill också bara erinra om att det ju finns ett antal delar i det här som också har framkommit inte bara nu under debatten utan också i redovisningen av ärendet som handlar om fastighetsnämnden, idrottsnämnden och

exploateringsnämnden och vad som ska ske i det här området. Jag förstår att det kan vara både krångligt och intressant att följa.

Låt oss ta det under resans gång, för det är många beslut som ska fattas som berör just det här området. Tack för en god debatt!

§ 20 Stockholms stads barnombudsmans rapport 2021

Anförande nr 134

Borgarrådet K a s i r g a (S): Ordförande! Jag ska inte starta en debatt här, men vi har en reservation i kommunstyrelsen och den tänkte jag yrka bifall till.

Anförande nr 135

A n n i k a E l m l u n d (M): Ordförande! Först vill jag tacka barnombudsmannen för en mycket väl genomarbetad rapport. Jag vill påminna om att vi faktiskt inte fattar några beslut här i kväll om någon speciell åtgärd eller riktlinjer och reformer, utan vi ska godkänna en viktig redovisning.

Jag vill ändå poängtera att det är viktigt att vi fortsätter arbetet och noga följer behovet av att alla barn får sina rättigheter tillgodosedda. Staden måste fortsätta att bedriva ett ambitiöst barnrättsarbete och säkerställa barns rätt till delaktighet i centrala beslutsprocesser, samtidigt som vi måste förebygga och åtgärda problem med utanförskap, diskriminering och rasism. I majoritetens budget för 2022 finns det flera uppdrag för att säkerställa just detta.

Anförande nr 136

Borgarrådet K a s i r g a (S): Ordförande, kommunfullmäktige! Jag yrkade bifall till vår reservation och såg att nu blir det debatt här.

Jag instämmer med vad du sa när det gäller själva dokumentet och rapporten. Det är jätteviktigt, och det finns också viktiga slutsatser. Men vi i Socialdemokraterna tycker också att det är viktigt att det viktigaste dokumentet, det vill säga budgeten, också har en barnkonsekvensanalys och att man inkluderar och implementerar det där också. Varför gör ni inte det?

Anförande nr 137

A n n i k a E l m l u n d (M): Jag tycker absolut att vi gör det, framför allt i skolan där vi nu har sett till bland annat att fler blir godkända till gymnasiet. Det har gått upp från 60 till 80 procent till exempel. Det finns många saker där vi lägger extra pengar i budget för att tillgodose detta.

Anförande nr 138

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Ordförande! Jag vill också börja med att tacka för den här viktiga rapporten. Vi är stolta över att vi har en barnombudsman i vår stad som ska arbeta för att barnkonventionen ska få fullt genomslag.

Den här rapporten lyfter flera intressanta frågor såsom att de barn och unga som deltog i fokusgruppen ser positivt på sin vardag men att man till exempel vill att vuxna ska göra mer för att motverka den rasism som förekommer.

Rapporten lyfter också intressanta frågor om stadens styrning när det gäller barns rättigheter och särskilt i fråga om barns delaktighet. Här är det ju så att det inte finns någon barnkonsekvensanalys i budgeten, oavsett om man tycker det eller inte. Det är någonting som man behöver redogöra för grundligt.

Inte minst lyfter rapporten hur barn har påverkats under pandemin och om att det har skett brister i bedömningar av barnets bästa och barnets delaktighet under pandemin. Det framkommer också att barns psykiska ohälsa har ökat och inte minst barns ekonomiska utsatthet. Det här är viktiga frågor som vi tar på stort allvar.

Något som jag fastnar vid är att trots att barnkonventionen blev lag den 1 januari 2020, trots att det finns ett särskilt program för barns rättigheter och trots att vi har en barnombudsman verkar det inte finnas någon tydlig styrning för hur man ska arbeta med barnkonventionen och särskilt barnens delaktighet i stadens styrningsprocesser. Det här känns kanske inte som den roligaste av frågor, men den är ändå viktig eftersom det påverkar barn i slutändan, om de ska få en bra uppväxt eller inte. När vi styrde i staden tog vi initiativ till programmet för barnets rättigheter. Vi genomförde stora kompetenssatsningar för att stadens medarbetare ska ha kunskap om vad det innebär i praktiken och gjorde barn delaktiga i många projekt och frågor som berörde dem.

Här lyfts socialtjänstens barnrättsarbete som ett gott exempel, och det är väldigt positivt att höra. Men det är väldigt synd att det inte finns andra exempel på stadens väldigt många olika verksamheter utan att det endast är socialtjänsten som gör ett omfattande och gediget arbete när det gäller till exempel indikatorer för att mäta hur man har bemött barnens delaktighet eller inte. Detta får ju stora konsekvenser när det gäller vårdnadstvister, ekonomiskt bistånd och andra viktiga frågor i ett barns liv.

Nationellt har det pågått ett kunskapslyft för att säkerställa att Sveriges myndigheter vet hur de ska tillämpa barnkonventionen. 25 myndigheter har omfattats och ska analysera hur man arbetar med barnkonventionen, synliggöra brister och vidta åtgärder för att barnkonventionen faktiskt ska få den praktiska tillämpningen i staden.

Anförande nr 139

M i c h a e l a H o l l i s (KD): Ordförande, fullmäktigeledamöter! Inledningsvis vill även jag tacka barnombudsmannen för en bra och gedigen rapport. Barnombudsmannens rapport är ju ett av de viktigaste dokumenten som vi tar del av i den här församlingen, eftersom barns mående påverkar hela samhället.

Barnombudsmannen poängterar vikten av alla barns lika rätt till att må bra, vara trygga och utvecklas och ha rätt till delaktighet. Barnets bästa ska beaktas i alla beslut som rör barn. Särskilt handlar det om att barn ska synas och att barns åsikter ska spela roll och spelar roll.

Precis som flera har sagt tidigare har coronapandemin varit en bidragande faktor till psykisk ohälsa bland barn och unga. För barn som redan före pandemin befann sig i en utsatt situation, som led av psykiska besvär, som har föräldrar med psykisk ohälsa eller missbruksproblem eller som lever med våld i hemmet har pandemins följder blivit

särskilt utmanande. Den sociala distanseringen har inneburit påfrestningar för många familjer. Hos Bris har det skett en väsentlig ökning av samtal om familjekonflikter, och det har varit en svår och förutsägbar tillvaro i hemmet för många barn.

En trygg familj är avgörande för barns och ungas psykiska hälsa. Därför måste vi stärka och stötta familjerna och barnen, vilket vi i Stockholms stad också gör bland annat genom stärkt samarbete mellan skola, elevhälsa, socialtjänst, utökad familjerådgivning, föräldrautbildningar och familjecentraler. Skolan är, som barnombudsmannen påpekar, den viktigaste faktorn för att bryta socialt utanförskap.

En viktig grupp som barnombudsmannen lyfter är barn med funktionsnedsättning. Den här gruppen har varit extra utsatt under pandemin. Fritidsverksamheter och dagverksamheter har tvingats hålla stängt. Jag tror att en av de viktigaste sakerna man kan göra för att förbättra för barn med funktionsnedsättningar är att hjälpa dem att komma in i en gemenskap. En viktig del i detta är att stadsdelsnämnderna ser till att barn med funktionsnedsättningar erbjuds ledsagning till fritidsverksamheter och fritidsaktiviteter.

Det är mycket man kan lyfta från rapporten, och vi ska såklart fortsätta att arbeta för en stad som sätter barnen först.

Anförande nr 140

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Ordförande! Det är glädjande att konstatera att barnombudsmannen i sin rapport konstaterar att staden har högt ställda krav och ambitioner när det gäller att säkerställa barns rättigheter. Jag tycker också att det är positivt att läsa att det är ett arbete som har intensifierats och fördjupats under de senaste åren.

Mindre glädjande är att klyftorna i vår stad har ökat under pandemin, och det är någonting som jag tror att vi alla i den här salen ska vara väldigt oroad över. Vi har klyftor som vi på allvar måste göra någonting åt, och vi ser att de faktiskt har ökat under pandemin. Vi ser att de som har ett ägt boende har sett priserna öka radikalt medan de som bor i hyresrätt inte har samma utveckling. Vi ser också att de som har haft trygga arbeten och jobbat på trygga företag till och med kanske har fått mer pengar över i plånboken. Man har haft låga räntekostnader och man har sluppit att betala för lunchen, medan många har blivit av med arbetet i familjer där föräldrarna har svaga anställningar. Jag tycker att vi på allvar måste börja ta tag i de här klyftorna ännu mer, och det allra viktigaste är två saker.

Det första är arbetslinjen. Den största klyftan vi har i den här staden är mellan dem som jobbar och dem som inte jobbar. Vi behöver därför göra ännu mer för att se till att vi verkligen får ut alla i arbete. Det är så vi bryter utanförskap, och det är så vi ser till att ta tag i stadens integrationsproblem.

Det andra är en bra skola och en bra utbildning, en skola som också möjliggör klassresor. Det är en skola där eleverna kan göra val och där duktiga elever som kämpar hårt också kan gå på de bästa skolorna.

Extra glädjande tycker jag att det är att vi har gått från 60 procent till 80 procent i Järva när det gäller behörighet till gymnasiet på bara tre år. Vi behöver ännu mer av arbetslinje och en bra skola framöver för att på allvar bryta det utanförskap som har bitit sig fast i Stockholm. Här behöver vi göra mer.

Med dessa ord vill jag tacka för mig. Jag lämnar kommunfullmäktige, och jag lämnar också som ordförande i Södermalms stadsdelsnämnd efter nästan fyra mandatperioder i kommunpolitiken. Jag vill verkligen önska er lycka till! Alla ni som väljer att lägga kvällar och helger på att engagera er som kommunpolitiker gör ett fantastiskt arbete, så stort tack för det! Tack för de här åren och lycka till framöver!

(O r d f ö r a n d e n : Det där var en liten aning off topic; det här handlar trots allt om barnombudsmannens rapport. Men eftersom jag vet att Christoffer gör sitt sista fullmäktige tänkte vi vara lite hyggligare än vi normalt kanske skulle ha varit.)

Anförande nr 141

Borgarrådet K a s i r g a (S): Ordförande! Tack för din eloge till fritids- och kommunpolitiker, Christoffer! Det är jätteviktigt, så tack och lycka till med ditt nya uppdrag!

Jag motsätter mig beskrivningen att klyftorna har ökat bara under pandemin. Det genomsyrar även synpunkterna i det här ärendet. Klyftorna har ökat under er mandatperiod. Det ser man i Stockholm. Vi ser det på trångboddheten, och vi ser det på skolresultaten. I Järva har andelen behöriga ökat, och det är glädjande. Men när man tittar över hela staden har andelen minskat. Hela staden måste gå tillsammans.

Barnkonventionen är lag i Sverige, och det är glädjande. Men jag saknar fortfarande en barnkonsekvensanalys i stadens viktigaste dokument, nämligen budgeten. Varför?

Anförande nr 142

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Jag tycker att vi gör barnkonsekvensanalyser. Vi har ett utanförskap i Stockholm som är oroväckande och som jag tror att vi alla behöver vara mycket mer oroade över än vad vi är i dag. Detta utanförskap har skapats under många år, och klyftan finns framför allt mellan människor som arbetar och människor som inte arbetar. Vi har stadsdelar där få människor går till jobbet på dagarna och där skolorna har haft för låga resultat historiskt.

Vi i den grönbå majoriteten gör nu stora satsningar på att bryta utanförskapet och få in fler i arbete. Men mer måste göras, och jag tycker att det är den absolut viktigaste framåt. Jag är rädd för vad ett samhälle med de klyftor vi nu har innebär – klyftor där man tappar framtidstron, klyftor där barn inte ser en vuxen gå till jobbet. Jag tycker att det parti som på allvar tar tag i det här är Moderaterna med vår arbetspolitik.

Anförande nr 143

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Återigen kan man ju inte *tycka* att man gör barnkonsekvensanalyser. Antingen gör man det eller så gör man det inte, och det finns ju flera exempel på där man inte har gjort barnkonsekvensanalyser i stadsdelarnas bedömningar när man till exempel har beslutat om att stänga ned mötesplatser. Ska man överbygga klyftor behövs mötesplatser för barn och unga. Man behöver göra gedigna konsekvensanalyser för att se vad det faktiskt får för konsekvenser när man stänger ned platser där barn och unga möts och utvecklas. Inte minst måste man såklart göra barn och unga delaktiga i de processerna för att se om det är den mest lämpliga och rimliga åtgärden att göra eller inte. Det här är ju ingenting man kan *tycka* någonting om.

Det jag kan tycka någonting om är att den här typen av arbete borde synas mycket mer i era andra produkter, till exempel i trygghetsplan och liknande. Där borde det stå hur man vill stärka ekonomiskt utsatta.

Anförande nr 144

C h r i s t o f f e r J ä r k e b o r n (M): Jag tycker att det viktigaste är vad vi gör, och jag kan bara konstatera att arbetet har intensifierats. Den bedömningen gör även barnombudsmannen. Vi gör mer för att säkerställa barns rättigheter.

Det är absolut viktigt med mötesplatser. Det är viktigt att vi har bra skolor. Det är viktigt att vi får många att gå i Stockholms förskolor. Men jag vill komma tillbaka till att det allra, allra viktigaste är att alla vuxna arbetar, att barn ser föräldrarna gå till jobbet, att man har förebilder som går till jobbet, att man ser att om man ska ha ett bra liv framöver så ska man ta sig genom skolan. Man ska skaffa sig en bra utbildning, och man ska skaffa sig ett jobb.

Det är jättebra att vi har mötesplatser. Det är bra att vi har fritidsgårdar och så vidare. Men ni tror hela tiden att mötesplatser och fritidsgårdar ska bryta utanförskap. Det är jobb som bryter utanförskap! Arbetslinjen!

Anförande nr 145

O r d f ö r a n d e n : Även jag skulle å presidiets vägnar vilja tacka Christoffer för många år i fullmäktige och friska och alltid intressanta inlägg i debatten här. Sedan utgår jag ifrån att stadsdelsnämnden kommer att sköta avtackningen på ett annat sätt, men jag vill alltså tacka å fullmäktiges vägnar.

Vi har ytterligare en ledamot som lämnar fullmäktige, nämligen Maria-Elsa Salvo. Hon är inte här i dag så därför kan vi inte tacka henne. Annars skulle vi naturligtvis ha gjort det.

Anförande nr 146

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Som socialborgarråd är det förstås roligt att läsa att socialtjänstens arbete med barns delaktighet och deltagande framhålls som ett positivt exempel, men det är klart att vi ser att det finns mer att göra.

Vi håller just nu på med en total genomlysning av alla stadsdelsnämndernas handläggning av barnärenden 0–12 år. Där kan vi se att barnens delaktighet i utredningar har blivit väsentligt mycket bättre men att det som saknas är den sista delen där man ska diskutera vilka insatser familjen ska få. Där blir det för mycket av en vuxendiskussion fortfarande, och det är klart att det är väldigt viktigt att barnen är med även i de här diskussionerna.

Något annat som vi också genomför i socialtjänstinspektörsgranskningen är att för första gången titta på hur socialtjänsten följer upp skolgång och skolresultat. Det har aldrig gjorts tidigare eftersom det inte har stått i riktlinjerna, men den här majoriteten har fört in det. Det gläder mig att barnombudsmannen också konstaterar att skolan är en av de viktigaste skyddsfaktorerna för barn och ungas framtid, och här är socialtjänstens fokus på skolframgång oerhört viktigt.

I övrigt välkomnar vi förstås också att barnombudsmannen ser den utveckling som har skett på betygsområdet i bland annat Järva. Jag har pratat lite med grundskolechefen där för att försäkra mig om att det också är en utveckling som inte gäller bara de här åren utan också finns längre ned i årskurserna, och allting tyder på att så är fallet. Kurvorna pekar även rätt när det gäller ökade läskunskaper och liknande, och i den budget som nu ligger sprider vi den modellen vidare till våra övriga utsatta områden. Det är egentligen en ganska enkel modell som handlar om att rensa i uppdragen så att det blir ett tydligt fokus på kunskaper, värdegrund och studiero.

Anförande nr 147

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag tänkte egentligen mest fråga utifrån exemplet med socialtjänsten som sprids till andra när det gäller kunskapen om barnkonventionen. Jag nämnde ju det kunskapslyft som har pågått sedan barnkonventionen blev lag och så där.

Kommunen har ju också ett ansvar att stötta medarbetare och säkerställa att kunskapen om barnkonventionen finns i kommunens olika delar. Planeras det något slags kunskapslyft, eller hur gör ni för att stadens medarbetare ska känna till barnkonventionens olika artiklar och bestämmelser och hur de ska tillämpas i respektive verksamheter? Det är ju en utgångspunkt för att arbetet som barnombudsmannen lyfter ska få genomslag.

Anförande nr 148

Borgarrådet J ö n s s o n (L): Socialförvaltningen har flera utbildningar kring detta, och det är också en väldigt viktig del i introduktionen av nya socialsekreterare. Socialförvaltningens erbjudande begränsar sig heller inte till socialsekreterare i den egna förvaltningen, utan det är för alla stadsdelsförvaltningar. Även utbildningsförvaltningen jobbar mycket med frågan och har kontinuerligt också utbildningspass och så.

Hur det ser ut i andra förvaltningar, framför allt på den hårda sidan, vet jag faktiskt inte. Jag hoppas förstås att man tar det på stort allvar där också, för barns delaktighet

och inflytande är ju inte minst viktigt när det kommer till saker som stadsmiljöns utformning, var man ska placera parker, hur man får det att bli tryggt och trevligt för både tjejer och killar och så vidare.

§ 24 Friköpspris för flerbostadshustomrätter

Anförande nr 149

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Ärendet vi har att besluta om i dag handlar om friköpspris för tomrätter där det ligger flerbostadshus, fru ordförande! Frågan är komplex, och därför skulle jag vilja sätta den i sitt sammanhang.

Många av stadens bostadsrättsföreningar arrenderar stadens mark för sina byggnader. Den här regleringen av upplåtelse, det vill säga tomträten, sker genom någonting som heter tomträtsinstitutet med ursprung från 1907. Syftet med systemet var från början att möjliggöra för småhusägare och bostadsrättsföreningar att till en rimlig kostnad nyttja stadens mark utan att behöva köpa marken. Avgäldens storlek är kopplad till markvärdet, vilket som bekant har ökat drastiskt de senaste åren.

Den bostadsrättsförening som i dag anmäler intresse och vill köpa den mark de arrenderar får i dag betala 100 procent av marktaxeringsvärdet. Den småhusägare som skulle vilja köpa sin mark betalar 50 procent av marktaxeringsvärdet. Vi ska dock inte fokusera så mycket på den skillnaden som beror på att taxeringen ser helt annorlunda ut av småhus och flerbostadshustomrätter. I kronor räknat är det oftast dyrare att köpa marken till 100 kvadratmeter småhus än 100 kvadratmeter bostadsrätt.

Men att ändå köpa marken till 100 procent av marktaxeringsvärdet har visat sig vara väldigt svårt för många bostadsrättsföreningar, eftersom marken är dyr i Stockholm. Samtidigt har inte nivåerna för friköp utretts och analyserats på många år. Därför har vi under förra året utrett hur stadens modell för friköp kan utvecklas och nu lagt fram ett förslag till en sänkt friköpsnivå och ett friköpsfönster för flerbostadshus på tomträtt. Med ett sådant förslag blir det alltså möjligt för bostadsrättsföreningar att köpa marken som deras byggnader står på för att på så sätt få kontroll och rådighet över marken.

Den här översynen har resulterat i att tomrätter upplåtna med flerbostadshus föreslås att få ett friköpspris som baseras på 85 procent av marktaxeringsvärdet i stället för 100 procent. Under 2022 kommer det också att finnas ett så kallat friköpsfönster, vilket innebär att priset baseras på taxeringen 2021. Det innebär i praktiken värdet 2019, eftersom taxering av tomterna görs vart tredje år. För att sätta det här i en relation som ska vara lättare att förstå är sänkningen inte bara från 100 procent till 85 procent, utan man får också köpa utifrån ett lägre marktaxeringsvärde.

Vi tycker att det är viktigt att stockholmarna får känna trygghet i de ekonomiska förutsättningarna kring sitt boende. Det behövs förutsägbarhet och transparens. Därför sänker vi friköpsnivån för flerbostadshus och inför ett friköpsfönster under 2022. Bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut!

Anförande nr 150

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Först och främst vill jag yrka bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.

Jag tycker generellt sett att man ska vara ganska försiktig med att sälja av stadens mark. Dels är det en fråga om rådighet, dels handlar det om uteblivna intäkter från tomträttsavgälden som är en väldigt betydande inkomstkälla för Stockholms stad i dag.

När jag läste det här ärendet kunde jag inte heller låta bli att fundera över när vi som bor i hyresrätt kommer att få liknande ekonomiska fördelar. Som bostadsrättsinnehavare har du både möjlighet att göra rotavdrag och du får till exempel räntebidrag. Då blir det, tycker jag, lite skevt att man dessutom under ett så kallat fönster ska få köpa loss stadens gemensamma mark för långt under vad den egentligen är värd.

Samtidigt har jag verkligen stor förståelse för många bostadsrättsföreningar som tycker att tomträttsinstitutet är ganska klumpigt och att tröskeeffekterna vid justerade avgäldsnivåerna blir väldigt stora. Vi har föreslagit att man i stället ska indexera tomträttsavgälden så att man får en förutsägbarhet i ökningen över tid.

Det jag tycker är lite lustigt när Johan Nilsson är inne på att det ska vara transparent och tydligt och så vidare är att vi alltså pratar om ett fönster, en tidsbegränsad rea, på stadens mark. Jag kan tänka mig att den bostadsrättsförening som köpte loss för ett år sedan inte är lika glad över det.

Jag yrkar alltså bifall till Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen!

Anförande nr 151

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Jag vill egentligen bara säga att vi ställer oss bakom Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen och yrkar bifall till den.

Det här är helt ärligt en fråga där jag inte kan alla detaljer, men utifrån vår tidigare debatt känns det som om det finns en viss dubbelhet kring idéerna om vilken mark som är viktig att ha rådighet över och vilken som inte är det. Vi menar i alla fall att det är viktigt att vi har rådighet över så stor del av stadens mark som möjligt.

Anförande nr 152

S u s a n n e W i c k l u n d (C): Precis som Clara Lindblom var inne på är det här ett lite klumpigt sätt att höja värdet på marken, och det borde i stället vara någon form av indexuppräkning i stället för att man får de här tröskeeffekterna. När nya taxeringsvärden kommer och därmed avgäld som baseras på det innebär det en rejäl höjning för många av bostadsrättsföreningarna, och i vissa fall kommer den nya avgälden att vara lika stor som driftskostnaden.

För dem som har bott i en lägenhet sedan lång tid tillbaka är det här är höjning som inte fanns på kartan över huvud taget när man köpte sin lägenhet. Då var det heller ingen större skillnad på priset på lägenheten, oavsett om föreningen ägde marken eller inte.

Det här förslaget ger ändå en ökad möjlighet under en begränsad tid att köpa tomten. Det kan jämföras med bostadsrättsföreningar som redan har gjort det. Det är svårt att veta hur många av föreningarna som kommer att kunna göra detta. Det beror på vad de enskilda medlemmarna i föreningarna har för egen budget och om man beviljas banklån, vilket inte är säkert. Men det är i alla fall en möjlighet för några att kunna göra det här under begränsad tid.

Jag yrkar bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 153

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande! Efter de inlägg som har varit vill jag bara göra några kommentarer.

Först och främst vill jag bestämt motsätta mig att stadens mark på något sätt reas ut. Det framgår tydligt av ärendet att den nivå som vi nu har satt är beräknad utifrån stadens avkastningsvärde på marken, det vill säga vad vi kan tänkas få för avkastning på tillgången om vi skulle behålla den. Vi har medvetet lagt oss på en nivå strax över det avkastningsvärdet. Om man går ut och frågar ett antal bostadsrättsorganisationer runt om i Stockholm tycker de att den här nivån är alldeles för hög. Men det är en nivå som vi har gått fram med enligt utredningen just för att inte rea ut någon tillgång.

När det gäller Claras fråga om hyresrätter pratade jag väldigt mycket om bostadsrätter, eftersom det är bostadsrättsföreningar som har varit väldigt aktiva i att föra fram vad de tycker. Men det här erbjudandet gäller oavsett upplåtelseform. Det gäller även hyresrätter som har möjlighet att köpa. Övrigt, alltså vem som har möjlighet att göra rotavdrag eller vad det var för någonting, ligger inte på kommunal nivå.

Med detta och samtidigt gällande frågan om stadens rådighet över marken vill jag också vara tydlig med att påpeka det som alla säkert redan förstår, och det är att det ju står bostäder på den här marken i dag. Stadens alternativ användning är högst begränsad såvida vi inte bestämmer oss för att expropriera eller riva någon annans bostad eller lösa ut dem. Det är inte tanken. Detta har också gjort att det blir en knivig situation i själva värdesättningen.

Som sagt: Viktigast av alltihop när vi hanterar stockholmarnas pengar och ändå försöker att lösa det här på ett rimligt sätt för de inblandade är att säkerställa för alla kommuninvånare att vi inte säljer någon tillgång lägre än vårt avkastningsvärde.

Anförande nr 154

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Avkastningsvärdet ligger dock under marknadsvärdet, så det blir ju fortfarande en diskrepans där. Det är under vad marken faktiskt är värd. Att man sedan sätter något slags miniminivå är väl sunt. Men egentligen skulle priset kunna vara betydligt högre.

Det jag vänder mig emot är framför allt att det är ett betydande intäktsbortfall. Jag tror att det hade varit bättre mot de här flerbostadshusen som står på tomträtt, brf:erna som

är oroliga för höjda avgifter, att i stället driva på en lagförändring och få till en indexering av tomträttsavgälden.

Anförande nr 155

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Tack, Clara! Om vi börjar där du slutade är vi jätteglada att du vill ha en lagändring och en indexering, för det har Moderaterna drivit i riksdagen i många år. Dock har förslaget blivit liggande. Vi hoppas också att det kan bli möjligt, och vi hoppas också att det kanske går att se andra sätt att lösa det för de bostadsrättsföreningar som upplever att det blir alldeles för höga avgifter, hur marken kan användas och så.

Som svar på att avkastningsvärdet ligger under marknadsvärdet är det såklart så eftersom det inte finns något marknadsvärde. Eller, det är klart att det finns ett marknadsvärde, men det är svårt att sätta det när det redan står en byggnad på marken. Den mark där det står ett flerbostadshus med 20–30 lägenheter kan ju inte vem som helst köpa, så det finns inget sådant marknadsvärde. Köper du måste du ju även lösa byggnaden, och därför har vi ett avkastningsvärde som är beräknad utifrån den årliga intäkten som staden får på tillgången.

§ 26 Kommungemensamt idrottsfastighetsbolag

Anförande nr 156

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Jag ber om ursäkt för att jag förlänger mötet, men det hade blivit femte gången som vi sköt upp motionen så jag tyckte att det var bra om vi fick det klart.

Det är viktigt att vi rör på oss. Personer med högt BMI och dålig kondition löper väldigt mycket högre risk att bli sjuka i covid-19. Vi vet också att det är socioekonomiskt svaga som drabbas hårdast av covid-19.

Staden växer, och vi behöver fler idrottsanläggningar. Tillgången här är sämre än i andra storstäder, och bristen på anläggningar drabbar först och främst dem med låg socioekonomisk bakgrund.

Att vända på alla stenar är ett modeuttryck. Vi i Vänstern vänder på varje sten. Vi föreslår i motionen att staden ska föra samtal med grannkommunerna för att hitta gemensamma lösningar på bristen på idrottsanläggningar samt starta ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag för att kunna bygga och förvalta idrottsanläggningar. Vi kan också tänka oss att vinster från försäljningar örönmärks till nya idrottsanläggningar.

Ni i de blågröna yrkar på att den här motionen ska vara besvarad, alltså att det redan görs eller är under arbete. Men det som inte står i budget blir sällan verkstad. Vore vår motion verkligen besvarad borde er budget ha innehållit uppdrag om att öka samarbetet med grannkommunerna. Jag hittar en enda skrivning om att ni vill utveckla den regionala samverkan kring specialidrottsanläggningar, alltså gokart och andra små sporter. Däremot finns otaliga skrivningar om strategiskt, proaktivt och systematiskt arbete för att få privata aktörer att utveckla och driva idrottsanläggningar.

Varav hjärtat är fullt talar munnen! Jag drar därför slutsatsen att det inte är viktigt för de blågröna att öka samarbetet med grannkommunerna. Hade det då inte varit ärligare att avslå vår motion?

Jag vill ändå från Vänsterns sida yrka bifall till vår motion. Vi har korta avstånd i vårt län. Redan när Haparandas simhall byggdes på 60-talet öppnades den även upp för Torneås invånare. Tornedalens museum drivs av båda kommunerna. Kan städer i olika länder samarbeta kan även i vi i Stockholms län det. Min uppmaning är därför: Lagg inte alla ägg i samma korg! Prata inte bara om att lyfta på alla stenar, utan gör det verkligen. Titta på fler alternativ än att betala dyra hyror till privata företag!

Bifall till Vänsterpartiets motion om ett kommungemensamt idrottsfastighetsbolag!

Anförande nr 157

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Motionen är som sagt besvarad, men jag vill bara säga att det här på riktigt är en väldigt intressant idé som jag tycker att vi alla borde titta vidare på. Nu har ju den här motionen bordlagts väldigt många gånger

och jag läste faktiskt inte på den igen, men som jag förstår är det framför allt kring lite mindre, nischade idrotter där behovet kan vara väldigt stort. Nu är det ju så att Stockholm tar en hel del av det här ansvaret, även när det gäller simhallar. Jag känner i alla fall för egen del att det här är någonting som absolut är värt att titta seriöst på under kommande år.

Anförande nr 158

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Det är väl jättebra, men då borde det vara lite verkstad även i budgeten. Det finns hur många skrivningar som helst om att arbeta för fler investeringar, privata aktörer, att utreda och genomföra privata nyinvesteringar och så vidare. Jag tror att det finns 25 typer av skrivningar om det här i er budget, men ni har en enda skrivning om samarbete med kommuner, och det gäller bara specialidrotterna. Då tycker jag att det hade varit ärligare att säga att nej, vi håller inte med. Vi avslår motionen.

Det är jättebra att Martin Hansson tycker att det är bra, men vi ser ju ingen verkstad.

Anförande nr 159

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Jag tror att vi alla är överens om vikten av att bygga fler idrottsanläggningar i Stockholm. Frågan som motionärerna lyfter är på flera sätt viktig, och det framhålls också i den grönblå budgeten.

Staden arbetar aktivt med att tillskapa fler idrottshallar och dessutom för reinvesteringar i de redan befintliga hallarna. Hos fastighetsnämnden ligger redan i dag ett sådant uppdrag, och hos idrottsnämnden finns ett uppdrag att bygga ikapp stadens dokumenterade brist på idrottsytor. Vad gäller samarbetet med övriga i frågan kan vi konstatera att staden redan samarbetar på olika sätt med andra kommuner. Dock skulle det här möjligen kunna utvecklas mer.

Det finns ett sådant exempel på en friidrottsanläggning i Sollentuna som stadsledningskontoret skriver om i ärendet. Vi ser dessutom positivt på en extern medverkan riktad mot fristående aktörer i tillskapande och drift av nya idrottsanläggningar, vilket framgår speciellt i stadens investeringsstrategi. I den grönblå majoriteten har vi redan startat ett initiativ där staden samarbetar med externa aktörer för att bygga och drifta samhällsfastigheter, och i det arbetet ingår som bekant även nya idrottsanläggningar.

Att frågan om idrottsanläggningar skulle lösas genom att vi bildar ett gemensamt kommunalt bolag för gränsöverskridande samarbeten tror inte vi på. Med det menar jag att ett specifikt kommungemensamt idrottsfastighetsbolag skulle vara förknippat med stora utmaningar, och vi tycker att det ska undvikas. Det gäller främst att det i berörda kommuner kommer att finnas olika förutsättningar, olika intressen, olika ambitioner, olika ekonomi och finansieringsmöjligheter och så vidare. På samma sätt kommer det att finnas ett antal praktiska frågor som behöver lösas där lösningen inte alltid kommer att vara den bästa för den enskilda kommunen, och det kan uppstå problem i det gemensamma bolaget.

Vi tycker i stället att Stockholm ska fortsätta att satsa på att utveckla alla idrottsanläggningar som vi har. Vi vet också att det finns en plan antagen för det. Utöver det ska vi i god anda fortsätta att samverka med våra grannkommuner precis som vi gör i dag, men möjligen också i ännu större utsträckning, dock inte genom att bilda ett bolag tillsammans.

Med detta yrkar jag bifall till kommunstyrelsens förslag till beslut.

Anförande nr 160

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Det är ju jättetrevligt att flera här säger att ni håller med, att det här är intressant och så vidare. Men om det vore på riktigt skulle ni liksom ha ett uppdrag till de olika nämnderna att verka för det. Man kan ju inte ha 25 skrivningar om att privata företag ska bygga idrottsanläggningar och sedan säga att min och Clara Lindbloms motion är besvarad när ni har en enda skrivning i budgeten om det. Det är klart att ni inte kommer att få någon verkstad då hos nämnderna att öka samarbetet med grannkommunerna.

Man kan absolut diskutera om det ska läggas i ett bolag eller inte. Det kan man ha olika uppfattningar om. Men återigen, att öka samarbetet med grannkommunerna är uppenbarligen inte en fråga som ni prioriterar.

Anförande nr 161

J o h a n N i l s s o n (M): Ordförande, fullmäktige! Nu sa Tobias att det kanske inte var just bolaget som var det viktiga, men det är trots allt det som är namnet på och syftet med motionen: att bilda ett kommungemensamt bolag. Det är ändå det vi måste få kommentera och säga att just den lösningen tror vi inte på.

I motionen beskriver ni ett problem som ni vill komma åt, och det problemet uppfattar jag är både bristen på anläggningar och samarbete med kommuner runt om i regionen. Vi har förslag på lösningar på detta, och vi vet också att idrottsnämnden har antagit en strategi för idrottsanläggningarna i Stockholms stad. Jag utgår från att även idrottsnämnden för en dialog.

Det finns ju samarbeten. Det är inte så att det inte finns, utan det finns friidrottsanläggningen i Sollentuna, det finns en skjutbana i Hacksjön i Botkyrka och det finns en gokartbana i Järfälla. Vi har samarbete med andra kommuner, som vi kan utveckla. Men vi tror inte på att göra det genom att bilda ett kommungemensamt bolag, som ändå är syftet med motionen.

Anförande nr 162

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande, fullmäktige! Jag vill egentligen säga att inte heller jag tycker att det här förslaget är ett jättedåligt förslag. Det är jätte viktigt att alla kommuner i Stockholmsregionen tar sitt ansvar. Jag skulle säga att vi i Stockholm tar ett väldigt, väldigt stort ansvar. Vi investerar nu 4 miljarder fram till 2026 i nya idrottsanläggningar. Vi vet också att många föreningar verkligen vill förlägga sin verksamhet i Stockholms stad och ha just Stockholms stad som sin hemmabas och

huvudsakliga samarbetspart. Vi behöver därför verkligen hitta modeller för hur vi gemensamt bygger fler idrottsanläggningar.

Däremot tror inte jag att just ett gemensamt bolag är vägen framåt. Jag har svårt att se hur en sådan modell skulle utformas. Jag tror att vi behöver hitta andra lösningar. Jag tror att vi till exempel behöver fundera på om vi ska lyfta de här frågorna inom ramen för Storstockholm och använda modeller som vi redan har i Storstockholm kring hur kommunerna samarbetar tillsammans. Just ett gemensamt bolag tror jag blir väldigt svårt. Jag tror att det blir mer diskussioner och förhandlingar om man ska ha ett kommungemensamt bolag än vad det blir action när det gäller att bygga nya idrottsanläggningar.

Jättebra att ni lyfter en fråga som även jag tycker är väldigt viktig! Jag tycker att det är viktigt att alla kommuner tar sitt ansvar, men jag är inte säker på att alla kommuner kommer att ta ett större ansvar om vi har ett gemensamt bolag.

Anförande nr 163

T o b i a s J o h a n s s o n (V): Tack så hemskt mycket för det mycket fina omdömet att det inte var ett jättedåligt förslag! Det var en fin komplimang. Det märks att alla hjärtans dag närmar sig!

Om jag ska vara lite allvarlig vill jag fråga: Är du, Karin, beredd att i era kommande budgetar ge ett tydligare uppdrag till nämnderna att man ska eftersträva ett ökat samarbete med kommunerna?

Visst, man kan alltid diskutera om det ska ligga i ett bolag eller inte. Alla har rätt till olika uppfattningar om detta. Men det jag framför allt vänder mig emot när ni säger att motionen är besvarad är att ni ju inte driver frågan. Ni borde också skriva att ni ska ha ett strategiskt, proaktivt och systematiskt arbete för att öka samarbetet med grannkommunerna på samma sätt som ni har skrivit just när ni vill utveckla samarbetet med privata aktörer.

Anförande nr 164

Borgarrådet E r n l u n d (C): Ordförande! Jag kan absolut tänka mig att vi skriver tydligare uppdrag, men man måste också vara noga med vilken typ av uppdrag man lägger. Till exempel var ju tanken att bandyhallen i Gubbängen skulle ha en gemensam finansiering mellan fler kommuner. I slutändan blev det inte så. Stockholms stad fick ta hela investeringskostnaden, och i stället har grannkommuners föreningar skrivit sig i Stockholm och bokar in sig i hallen så den är full med Stockholmslag. Ett projekt där man tänkte att här kan vi ha fler kommuners föreningar som bedriver verksamhet och fler kommuner som bekostar den slutade alltså med att Stockholm fick ta hela kostnaden och att den också är uppbokad av Stockholmsföreningar.

Man måste i så fall vara ganska noga med vilken typ av uppdrag man lägger, för risken är annars att Stockholm står där och det bara är vi som tar de här investeringarna. Alla kommuner måste ta sitt ansvar.

Anförande nr 165

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Jag sitter ju i Storstockholm precis som flera andra här i salen, det som förut hette Kommunförbundet Stockholms län för den som inte är kommunnörd. Där diskuterar vi ofta den gemensamma gymnasieregionen, hur man ska samplanera gymnasieskolor och så vidare, och jag tycker att det är väldigt märkligt att vi inte jobbar på samma sätt när det kommer till idrottsanläggningar, något som Tobias har dragit väldigt förtjänstfullt. Det handlar framför allt om kollektivknutpunkter men också om de här specialidrotterna.

Jag tycker att det är lite förvånande att man direkt avfärdar ett kommungemensamt bolag som att det vore någonting väldigt apart och konstigt som inte förekommer någonstans. Det är inte alls en ovanlig konstruktion runt om i landet. Det finns också flera handledningar från SKR – Sveriges Kommuner och Regioner – som visar hur man kan gå till väga och såklart för- och nackdelar med den här formen. Stockholm Vatten ägs för övrigt inte bara av Stockholm utan även av Huddinge till exempel.

Dessutom kan man tänka sig att den problematik som Karin nämner vad gäller att vi går in med en investering som andra var tänkta att avlasta men inte gör det är precis sådant som man försöker att formalisera i en bolagsform. Sedan är det inte helt säkert att bolagsformen är det mest optimala. Man kanske kan jobba på andra sätt. Johan har ju surrat om privata aktörer; det är inte riktigt det som det handlar om. Hallen i Sollentuna är ett jättegammalt exempel.

Poängen här är att om man är beredd att kasta sig in i olika affärer med Nystad och Hemsö, där vi faktiskt inte vet vad hyran kommer att landa på i slutändan, kan jag tycka att det är lite märkligt att man inte är beredd att titta djupare på alternativet att äga tillsammans med andra kommuner. Vi vet, återigen, från Kommuninvest och från de erfarenheter som finns från kommunala idrottsinvesteringar runt om i landet att det allra oftast är billigare att äga än att hyra. Låt oss titta på det alternativet ordentligt!

Anförande nr 166

M a r t i n H a n s s o n (MP): Ordförande! Som Clara är inne på tror jag att Storstockholm är ett utmärkt forum för det här. Det är liksom skraddarsytt för Storstockholm att faktiskt ta tag i och titta på.

Arbetet i Storstockholm är väldigt tvärpolitiskt. Jag har själv suttit i Storstockholm för tio femton år sedan ungefär, och jag minns det som att det var väldigt öppet. Sedan kanske det gick lite väl lång tid innan det hände någonting där. Men jag tycker att det är en otroligt bra start att faktiskt arbeta med det här i Storstockholm och hoppas på att de skulle kunna ta tag i en sådan här fråga. I den bästa av världar skulle man kunna landa i någonting som man kan bolla tillbaka till Stockholm och övriga kommuner.

Jag tycker att det låter jättebra. Storstockholm tror jag alltså är det första forumet.

Anförande nr 167

Borgarrådet L i n d b l o m (V): Det blir lite märkligt om jag som enskild individ ska driva frågan i Storstockholm i stället för att Stockholms stad gör det. Jag tycker att det

är bra att vara frikostig med beröm. Jag tycker att det var bra att du gav Tobias beröm tidigare, och nu visar du att du är positiv och så. Men menar man allvar med det är det lite som Tobias säger: Det behövs ett uppdrag, och så behövs det att Stockholm stad driver frågan och inte Clara Lindblom, 36 år, från Hökarängen. Det brukar inte riktigt bli samma effekt.

Anförande nr 168

M a d e l e i n e K a h a r a s c h o F r i d h (FI): Ordförande! Feministiskt initiativ tycker att det här är ett mycket intressant och bra förslag, och vi ställer oss därför bakom Vänsterpartiets reservation i kommunstyrelsen.